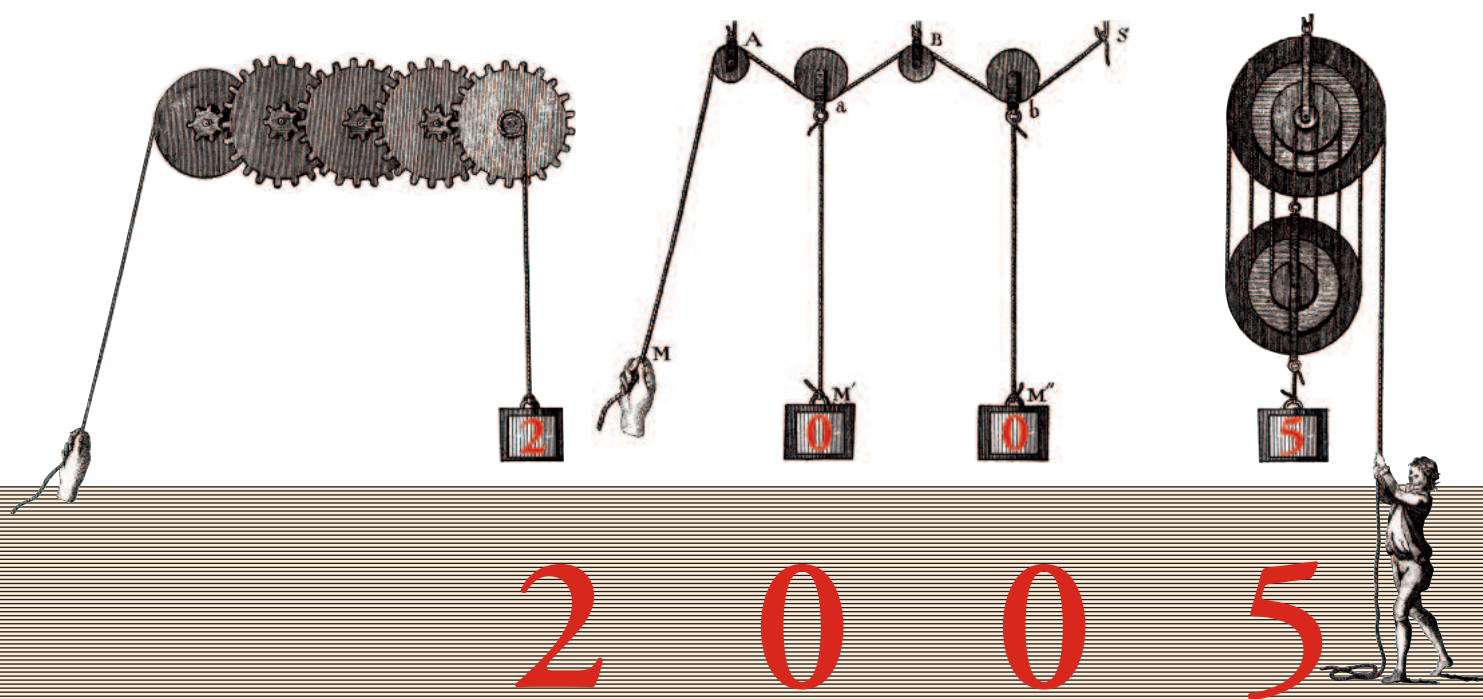

výroční zpráva

STÁTNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNY

obsah

ÚVOD	5
TVORBA FONDŮ	7
Akvizice	8
Knihy	8
Speciální informační zdroje	9
Časopisy	9
České časopisy	10
Zahraniční časopisy	10
Katalogizace a správa katalogů	10
Katalogizace a správa katalogů knih	11
Katalogizace a správa katalogů časopisů	11
Autority a věcný popis	12
Historický fond	12
PSH (Polytematický strukturovaný heslář)	13
Obsahová prověrka fondů	14
SLUŽBY STK	15
Uživatelé	15
Referenční středisko	16
Reprografické služby	17
Virtuální polytechnická knihovna – služba elektronické dodávky dokumentů	18
Portál STM	19
Mezinárodní meziknihovní služby	20
Předplacené báze online časopisů a sekundárních zdrojů	21
SPRÁVA A OCHRANA FONDŮ	22
REVIZE FONDŮ	23
SPOLUPRÁCE S KNIHOVNAMI, ORGANIZACEMI A SYSTÉMY	24
Mezinárodní spolupráce	24
ISSN	24
EAGLE/SIGLE/KSŠL	26
Národní spolupráce	26
Analytická bibliografie ANL	26
Kooperace v bibliografické a rešeršní činnosti	26
EUNIS-CZ	27
INFORMAČNÍ INFRASTRUKTURA STK	28
Knihovní systém a informační technologie	28
Knihovní systém – akvizice, katalogizace, výpůjčky a OPAC	28
Virtuální polytechnická knihovna	30
DDS – Document Delivery System	30
SFX	30
Portál STM	30
Administrativní a ekonomický software	31
Technická infrastruktura	31
PROJEKT NÁRODNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNY	33
ŠKOLICÍ STŘEDISKO	35
VZTAHY K VEŘEJNOSTI	37

obsah	VÝZKUMNÉ ÚKOLY A GRANTY	39
	Výzkumný záměr MSM 000010001 „Zajištění informačních zdrojů a služeb z oblasti techniky a příbuzných věd pro výzkum a vývoj“	39
	Program 1N „Informační infrastruktura výzkumu“, program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR	39
	Projekt 1N04124 Primární elektronické zdroje z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd pro vědu a výzkum	39
	Projekt 1N04144 Multilicence na vstup do Web of Knowledge	42
	Projekt 1N4167 – OCLC FirstSearch Service	42
	VISK „Veřejné informační služby knihoven,“ program Ministerstva kultury ČR	43
	VISK 2 podprogram 2 „Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven“	43
	Projekt Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2005	43
	VISK 3 – podprogram 3 „Informační centra veřejných knihoven – ICEKNI“	44
	Projekt „Systém dodávání dokumentů“	44
	VISK 7 – podprogram 7 „Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius“	44
	Projekt „Reformátování bohemikálních časopisů z historického fondu STK, III. etapa 2005“	44
	VISK 9 – podprogram 9 „Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit“	45
	Projekt „Harmonizace databáze personálních autorit Národní knihovny ČR: etapa I“	45
	HOSPODAŘENÍ STK, MATERIÁLNÍ, PROVOZNÍ A PRACOVNÍ PODMÍNKY	46
	Hodnocení nákladů	47
	Hodnocení výnosů	47
	Přehled čerpání mzdových prostředků v roce 2005	48
	Čerpání účelových prostředků	48
	Přehled užití investičních zdrojů	49
	Péče o zaměstnance	49
	Úpravy objektů	50
	PŘEHLED ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	51
	Zdroje přístupné online	51
	Databáze na CD-ROM v síťové nebo lokální verzi	52
	POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2005	53
	PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST	54
	Publikační činnost	54
	Přednášková činnost	54
	PŘEHLED ÚTVARŮ STK K 31. 12. 2005	57
	JMENNÝ SEZNAM PRACOVNÍKŮ	58
	HLAVNÍ STATISTICKÉ UKAZATELE ČINNOSTI STK V ROCE 2005	61
	STATISTIKA ČINNOSTI STK V ROCE 2005	62
	A. Fondy	62
	B. Služby	67
	C. Virtuální polytechnická knihovna a Portál STM	71
	OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	72

ÚVOD

Rok 2005 přinesl knihovně jednu výraznou dobrou zprávu: konečně citelný pokrok v přípravě nové budovy Národní technické knihovny v sousedství vysokých škol v Praze 6-Dejvicích. Naproti tomu se však nepodařilo posunout dál záležitost právního postavení budoucí Národní technické knihovny, z čehož se stává problém nejvyšší naléhavosti. Běžný život knihovny zaznamenal opět několik zjednodušení funkcí a vazeb mezi útvary. Nejvýraznější změnou, i když zvenčí asi sotva patrnou, bylo podstatné zlepšení komunikace a spolupráce mezi „výkonnými“ útvary knihovny a jejich technickou podporou. Nové oddělení knihovního systému a informačních technologií (na místě tří bývalých) se jako klíčový článek budoucího rozvoje knihovny stalo respektovaným partnerem. Vedle dalších přesunů činností týkajících se správy a ochrany knižních fondů jsme – konečně – také získali odborníka pro práci s historickým fondem. Všechny tyto změny nebyly vůbec jednoduché, a všichni, kdo přispěli k tomu, aby začalo ponovu a účinně pracovat oddělení knihovního systému a informačních technologií a nové referáty historických fondů a obsahové prověrky fondů, a přitom při všech změnách knihovna s řadou nových pracovníků hladce fungovala, zasluhují poděkování. Radost ze vstupu do Evropské unie byla docela citelně zkalena tím, že odstranění celní bariéry způsobilo zatížení nakupované zahraniční literatury daní z přidané hodnoty, a tak faktické citelné zkrácení rozpočtu, neboť přes všechny sliby žádná kompenzace se nekonala. Další svízel přinesl konec výzkumného záměru, který sice oponentní komise schválila „cum laude“, to však nic nezměnilo na tom, že zřizovatel – přes dva roky upozorňování, že tento problém nastane – nebyl schopen knihovně dorovnat příspěvek na činnost tak, aby nemusely být kráceny nákupy literatury. Nejvíce trpkosti způsobila naprostá nevůle zřizovatele dorovnat objem mzdových fondů, který byl rovněž dotován z výzkumného záměru. Knihovna se tak – přes všechnu snahu a snad i kvalitní fungování – propadla v odměňování pracovníků hluboko pod celostátní průměr. Současně s tím, lze konstatovat, že knihovna po letech omládlá, přicházejí mladí profesně vzdělaní lidé s čerstvou energií i pohledem na výzvy, které dnes před knihovnou stojí. My staří se budeme muset vynasnažit, abychom „viribus unitis“ budovali knihovnu spolehlivě sloužící potřebám dneška a přitom výrazně hledící do budoucna.

MGR. ŠTĚPÁNKA ŽIŽKOVÁ
vedoucí odboru knihovních a informačních fondů

TVORBA FONDŮ

Základní témata roku 2005, která výrazně ovlivnila činnost STK v oblasti tvorby fondů, by se dala v zásadě vyjádřit třemi klíčovými slovy: finance, administrativa, reorganizace.

Financování nákupu informačních zdrojů bylo v roce 2005 napínavější než v předchozích letech. Zdrojem tohoto napětí se stalo především snížení rozpočtu na nákup literatury, takže již samotná přidělená částka nerespektovala očekávaný obvyklý nárůst cen na trhu. Další ranou pak bylo uplatnění zákona o dani z přidané hodnoty, kdy STK jako osoba identifikovaná k dani zatížila navíc svůj rozpočet odvodem DPH, aniž by měla nárok na jeho navrácení, i když nebyla zřízena za účelem podnikání.

Vzhledem k tomu, že předplatné vědeckých časopisů tvoří 80 % celkového rozpočtu výdajů na nákup informačních zdrojů do fondů STK a předplatné zahraničních vědeckých časopisů pak 90 % z částky určené na nákup časopisů, bylo jasné, že zásadně bude redukován právě výběr zahraničních vědeckých časopisů. Základním kritériem výběru titulů byla povinnost udržet objem předplácených titulů smluvně vázaný v konsorciálních licencích pro přístup k elektronickým verzím časopisů světových vědeckých nakladatelství (Elsevier, Springer, Kluwer, Wiley, Blackwell, IoP). Dalším důležitým vodítkem byl profil fondu STK a dostupnost titulů – kandidátů na vyřazení uživatelům v jiné knihovně v Praze, popř. v rámci systému Virtuální polytechnické knihovny (VPK) v České republice. Výsledkem je soubor odborných časopisů v celkové hodnotě 2 260 tis. Kč, který je oproti roku 2005 chudší o 46 titulů z oblasti chemie, ekologie a ekonomie.

Jediná radost, která nás při financování nákupu informačních zdrojů v roce 2005 potkala, byla stabilita české měny vůči měnám zahraničním.

V roce 2005 vzrostly v odboru knihovních a informačních fondů nároky na administrativu. Především povinné výkaznictví, resp. sběr podkladů vyplývající ze zákona o dani z přidané hodnoty, zatěžovalo oddělení akvizice po celý rok.

K 1. 8. 2005 proběhla v STK reorganizace, která se tentokrát citelně dotkla i našeho odboru,* neboť jeho záběr se rozšířil o další činnosti přímo související s tvorbou fondu. Z odboru správy a ochrany fondu byla převzata správa a zpracování historických fondů a obsahová prověrka fondů, úzce související s otázkami

* Původní odbor tvorby fondů byl restrukturalizován do odboru knihovních a informačních fondů.

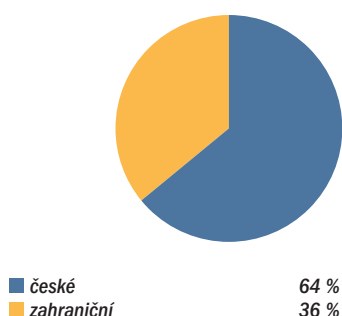
tvorba fondů

budování fondu řešenými oddělením akvizice. Referát Polytematického strukturovaného hesláře, který svou soustavnou úzkou součinností s odborníky věcného popisu již dávno prokázal výhodnost přechodu do stejného útvaru, přešel z odboru kooperace a koordinace. K hlubší reorganizaci odboru nás také vedla snaha pokračovat v seskupování v předchozích letech roztříštěné technologické linky tvorby fondu, a to s ohledem na přípravu přechodu STK do nových podmínek budované Národní technické knihovny. Novým impulsem se stalo ukončení masivní retrokonverze generálního katalogu knih STK a nutnost napřít síly k aktualizaci a správě katalogů knih i časopisů STK. Nakonec, vzhledem k tomu, že reorganizační dění, na kterém jsme v odboru opět pracovali jako tým, zasáhlo tentokrát skutečně všechny činnosti odboru knihovních a informačních fondů, nevyhnuli jsme se malému vysvětlení, hodnocení či konstatování změn v žádném z úvodů následujících kapitol o knihovních a informačních fondech STK.

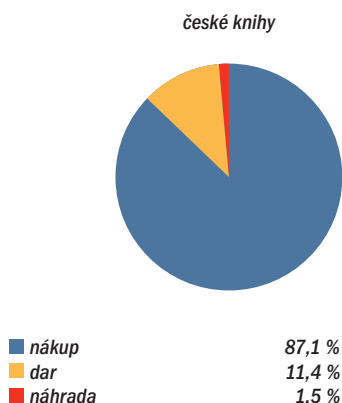
Akvizice

Oddělení akvizice, které zajišťuje veškeré nákupy informačních zdrojů a s tím spojenou administrativní agendu, vzniklo po reorganizaci v polovině roku 2005. K činnostem oddělení také patří vytváření akvizičních záznamů (vytvořením originálního záznamu i stahováním z jiných databází), kompletní adjustace nakoupených dokumentů a vedení přírůstkového seznamu jako hlavního správního a účetního dokladu fondu dokumentů.

poměr získaných domácích
a zahraničních knih a seriálů

rozložení získaných knih a seriálů
podle způsobu jejich získání

Knihy

Roční přírůstek knih se v posledních letech výrazně nemění. V roce 2005 jsme do fondu STK doplnili 2 910 knihovních jednotek tzv. základního fondu (tj. knih a seriálů), což je o 13,3 % méně než v roce předcházejícím.*

Způsoby akvizice, které oddělení akvizice používá, jsou tradiční, tj. nákup a dar. Pravidelně sledujeme trh informačních pramenů – nakladatelské katalogy, letáky, bibliografická periodika a v neposlední řadě internetové zdroje. Zahraniční publikace vybíráme zejména na základě zahraničních nabídek významných vydavatelství a stejně jako u českých publikací využíváme dostupné internetové zdroje z oblasti techniky a aplikovaných přírodních a společenských věd s technikou souvisejících.

Informace o nově vyšlých knihách sledujeme také na knižních veletrzích, v knihkupectvích, ale i v antikvariátech.

Jelikož je pro nás velmi důležitá zpětná vazba od uživatelů, věnujeme velkou pozornost jejich požadavkům a doporučením. Nově jsme zavedli automatickou rezervaci knih zakoupených na základě návrhu uživatelů, takže jakmile je kniha zařazena do fondu, je příslušný uživatel informován. Díky této vstřícné službě

* V roce 2004 byl po obsahové prověrce aktualizován příruční fond ve studovnách a údaj o přírůstku za rok 2004 byl tak mírně deformován. Přírůstky za rok 2005 je třeba spíše porovnávat s rokem 2002 a 2003, se kterými tvoří vyrovnanou, mírně stoupající křivku.

jsme v letošním roce zaznamenali nárůst požadavků uživatelů na zakoupení literatury.

Oddělení akvizice pravidelně doplňuje a aktualizuje příruční knihovny v našich studovnách. V roce 2005 jsme se kromě běžného nákupu zaměřili i na nákup sborníků z konferencí a vědecké práce z oblasti techniky a aplikovaných přírodních a společenských věd s technikou souvisejících. Doplnili jsme chybějící řady publikací vydaných v Národním technickém muzeu.

Během roku jsme připravili tři výstavy knižních novinek, jež byly přijaty uživateli s velkým ohlasem. První výstavka proběhla v březnu v rámci akce Březen – měsíc internetu. Jednalo se o nejnovější publikace o výpočetní technice a internetu. Následovala druhá výstavka, která představila produkci nakladatelství John Wiley & Sons. Koncem roku jsme uspořádali výstavku nakladatelství Elsevier Science.

Z 2 910 přírůstků bylo 1 859 českých knih a seriálů a 1 051 zahraničních. Z českých knih bylo 1 620 koupeno, 211 darováno a 28 získáno od uživatelů náhradou za ztracené publikace. Ze zahraničních publikací bylo koupeno 951 a darováno 100.

Speciální informační zdroje

Fond speciálních informačních zdrojů STK tvoří firemní literatura, normy, disertace a výzkumné zprávy, v tištěné i elektronické formě.

Hodnota fondu firemní literatury je závislá na dlouhodobém budování úzkých vztahů s předními českými i zahraničními firmami, od kterých jsme v loňském roce získali jejich firemní dokumenty výhradně darem. Současným trendem je sice neustále rostoucí kvalita firemních tisků (časopisů, výzkumných zpráv, katalogů apod.), ale s ní jde ruku v ruce i rostoucí cena. Důležitým místem, kde navazujeme kontakty pro spolupráci, jsou průmyslové výstavy a veletrhy.

Ani v roce 2005 se nezastavil trend postupného snižování objemu firemní literatury vydávané v tištěné podobě. Stále více našich partnerských firem se prezentuje na svých internetových stránkách. Tyto informace sbíráme, ověřujeme a předáváme pro potřeby portálu STM.

Zcela zvláštní pozornost věnujeme budování fondu českých norem, který je našimi uživateli velmi vítaným zdrojem informací. STK již tradičně nakupuje celou kolekci technických norem vydávaných Českým normalizačním institutem, od roku 2004 elektronicky ve formátu PDF. V roce 2005 přibýlo do fondu skoro pět tisíc norem v elektronické formě.

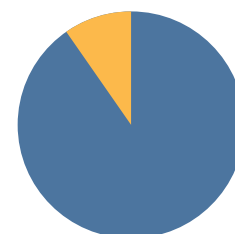
Časopisy

Samotné budování fondu časopisů STK velmi ovlivnil nedostatek přidělených finančních prostředků na nákup a nevyrovnané uvolňování peněz do rozpočtu STK ze strany zřizovatele.

V roce 2005 jsme při akvizici časopisů pokračovali ve zvyšování efektivity práce. Odbouráním administrativní zátěže spojené s přímými objednávkami u vydavatelů a využitím služeb dodavatelských firem jsme mohli redukovat i počet pracovníků.

tvorba fondů

zahraniční knihy

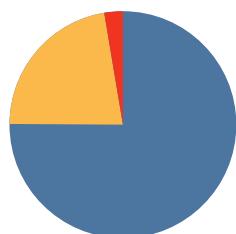
nákup	90,5 %
dar	9,5 %
náhrada	0,0 %

tvorba fondů

Při sestavování objednávek časopisů spolupracujeme intenzivně s pracovníky studovny časopisů. Zjišťujeme tak, které obory spadající do našeho profilu fondu uživatele nejvíce zajímají a snažíme se při doplňování fondu z přání uživatelů v maximální míře vycházet. V průběhu roku jsme na žádost uživatelů zajistili např. nákup velmi oblíbených speciálů tzv. mimořádných čísel českých periodik (nejčastěji u titulů Computer a Chip), které pro svou nepravidelnost nejsou součástí běžného předplatného.

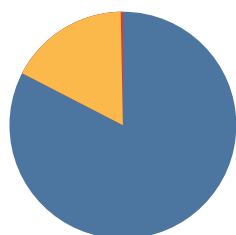
V roce 2005 jsme se také věnovali pravidelné aktualizaci webových adres časopisů, které se zobrazují v katalogu časopisů (<http://df.stk.cz/cgi-bin/dflex/CZE/CAS>).

domácí časopisy

■ nákup 74,9 %
 ■ dar 22,7 %
 ■ nákup a dar 2,4 %

zahraniční časopisy

■ nákup 82,5 %
 ■ dar 17,4 %
 ■ nákup i dar 0,1 %

České časopisy

V roce 2005 jsme do fondu STK získali o 12 titulů českých časopisů více než v roce 2004, celkově bylo do fondu zařazeno 375 titulů, z toho 281 nákupem, 85 darem a duplicitně nákupem i darem 9.

Díky postupné redukci počtu dodavatelů českých titulů dochází ke snížení administrativního zatížení pracovníků, kdy především sjednocení objednávk a reklamační řízení vyřizované efektivněji prostřednictvím zákaznického centra dodavatelské firmy vede k pracovním úsporám.

Zahraniční časopisy

Nezanedbatelnou „zátěží“ akvizice zahraničních časopisů v posledních letech je účast STK v konsorciích sdružujících zájemce o přístup k plným textům elektronických časopisů. Povinnost udržet objem předplatného tištěných titulů z nakladatelství Elsevier Science, John Wiley & Sons, Kluwer, Springer Verlag a Blackwell, k níž jsme vázáni licenčními smlouvami, nám však umožňuje rozšířit nabídku časopisů, kterou bychom při zkracování poskytovaných finančních prostředků jen stěží mohli uživatelům nabídnout.

Ačkoliv je jisté pro všechny knihovny v ČR výhodné, že v STK ještě stále budujeme fond časopisů tištěných, je třeba především uživatele začít připravovat na situaci, kdy možná značnou část časopisů budeme i my pořizovat pouze v elektronické formě. Finančně výhodné nabídky na tento přechod se nabízejí právě v rámci licenčních smluv.

Ze 1 414 titulů zahraničních časopisů jsme 1 166 titulů koupili, 246 dostali darem a dva tituly jsme získali duplicitně nákupem i darem.

Katalogizace a správa katalogů

Nové oddělení katalogizace a katalogů svou činností částečně navázalo na práci bývalých oddělení akvizice a zpracování knih, akvizice a zpracování časopisů a oddělení retrokonverze a správy katalogů. Vznik nového oddělení umožnil užší spolupráci mezi pracovníky zabývajícími se jmenovou a věcnou katalogizací všech typů dokumentů ve fondu STK. Při reorganizaci se pro práci v nově vzniklém oddělení podařilo získat pracovníky, kteří mají s katalogizací dlouhodobé zkušenosti a jsou otevření moderním trendům v této oblasti, což nám umožnilo

nastolit již od počátků práce opět vyšší požadavky na kvalitu zpracovávaných záznamů. Základním měřítkem kvality záznamů je úspěšnost vyhledání dokumentu uživatelem. Nejen proto oddělení velice intenzivně spolupracuje s odborem služeb. Zpětná vazba od čtenářů STK je nenahraditelným zdrojem informací nezbytných pro úspěšné koncipování práce v STK i v připravované NTK.

Katalogizace a správa katalogů knih

Katalogizace a správa katalogů knih zahrnuje jak zpracování nových přírůstků, tak redakci záznamů již uložených v elektronickém katalogu, vedení agendy odpisů knih i správu zbývajících listkových katalogů. Katalogizace i v roce 2005 probíhala v knihovním systému KP-Win. Záznamy byly online přenášeny do OPAC katalogu knih, který byl vytvořen jako vlastní produkt STK (<http://df.stk.cz/cgi-bin/dflex/CZE/STK>).

Katalogizace knih probíhala podle standardu AACR2, ve formátu UNIMARC.

V roce 2005 jsme uvedli do praxe nové principy spolupráce se Souborným katalogem ČR spravovaným Národní knihovnou ČR. Záznamy po uložení procházejí automatickou kontrolou, která sleduje povinné prvky záznamu (např. předmětová hesla a národní autority). Požadavky na záznamy mají dvojí úroveň dohodnutou se správou Souborného katalogu ČR: vyšší pro záznamy dokumentů z průběžné současné akvizice (10) a nižší pro záznamy již zapsaných jednotek (6). Samotná změna a také zintenzivnění spolupráce se Souborným katalogem ČR významně přispěla ke zkvalitnění katalogizace v STK. V roce 2005 zaslala STK do Souborného katalogu ČR 2 115 záznamů nových knih a 24 254 záznamů ze staršího fondu.

V rámci redakce katalogů jsme přednostně a soustavně kontrolovali záznamy o titulech pořízených od roku 1978.* Záznamy starších přírůstků jsou upravovány v případě vyskladnění na základě objednávky čtenáře k výpůjčce nebo zjištění závažné chyby. Hlavním úskalím této práce je vysoký počet záznamů v katalogu STK, odhady pro čas ke kompletní revizi celého katalogu nejsou povzbudivé. Jednoznačně však lze konstatovat, že projekt retrokonverze generálního katalogu knih STK splnil své poslání. Záznamy zařazené do OPAC způsobily v roce 2005 výrazný nárůst zájmu uživatelů o výpůjčky starších dokumentů.

Katalogizace a správa katalogů časopisů

V roce 2005 byla zahájena další etapa v budování elektronického katalogu časopisů STK. Sloučili jsme doposud oddělené databáze záznamů o titulech časopisů do roku 1993 a od roku 1994. Toto sloučení, které zaznamenali uživatelé STK i v rámci OPAC (<http://df.stk.cz/cgi-bin/dflex/CZE/CAS>) je vnějším projevem dalších změn, na kterých spolupracujeme s oddělením knihovního systému a informačních technologií STK. Pr zpracování přírůstků a jejich redakci vznikl v STK speciální program postavený na míru specifikům práce při dávkovém zpracování mnoha ročníků jednoho titulu časopisu zároveň.

* V r. 1978 byla v STK zavedena nová signatura, potřebná pro počítačové zpracování, zejména z hlediska jednoznačné identifikace knihovních jednotek.

tvorba fondů

Nyní nás čeká porovnání údajů uváděných ve sloučeném katalogu časopisů s výsledky revize fondu časopisů. Práce je náročnější o to, že některé tituly uchovávané ve fondu STK vycházejí nepřetržitě již od konce 18. století. Pro redakci stávajících a vytváření nových bibliografických částí záznamů jsme využili program KP-Win ve strukturách formátu MARC21. Naše práce je nyní rozložena mezi zpracování nových přírůstků do fondu a redakci záznamů o titulech z doby od začátku budování fondu STK.

Autority a věcný popis

Začlenění agendy správy autoritních souborů do agendy věcného popisu vyplývá z pojetí všech typů autoritních souborů jako souborů rovnocenných selekčních prvků pro vyhledání záznamu v katalogu.

V oblasti zpracování autoritních záznamů jmenných a korporativních jsme v roce 2005 plně rozvinuli spolupráci s Národní knihovnou ČR v rámci kooperativního systému zpracování autoritních souborů. Celkem jsme vytvořili a do NK ČR odeslali 2 693 nových autoritních záznamů a naopak do katalogu STK jsme stáhli 765 záznamů, které již byly v národním systému zpracovány. Nižší počet kopírovaných záznamů je dán profilem fondu STK, v systému totiž doposud není zapojena žádná další knihovna s fondem z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd. Naše spolupráce s NK ČR probíhala nejen na poli vytváření záznamů, ale byli jsme aktivní i v tvorbě národní katalogizační politiky v této oblasti. Redakci souboru autorit STK podpořila dotace Ministerstva kultury ČR získaná v programu VISK 9, více o tomto projektu v kapitole Výzkumné úkoly a granty.

Specialisté STK zabývající se věcným popisem se v roce 2005 věnovali především průběžnému zpracovávání nových přírůstků. V zájmu rozšíření možností obsahových analýz i zkvalitnění vyhledávání dokumentů v OPAC bylo však stanoveno, že každý záznam, který od roku 2005 projde redakcí, bude obsahovat alespoň třídník MDT. V roce 2005 bylo takto doplněno celkem 1 969 starších záznamů.

Pracovníci věcného popisu již tradičně spolupracovali s tvůrci Polytematického strukturovaného hesláře (PSH), tentokrát na ověřování nové verze tezauru. Na základě zájmu pracovníků služeb STK jsme zorganizovali týdenní cyklus školení věcného popisu především s důrazem na možnosti vyhledávání v katalogu. Toto školení přineslo naší práci cennou zpětnou vazbu od kolegů, kteří se každodenně setkávají s uživateli naší knihovny.

Historický fond

Přestože v minulých letech byla zhruba dokončena databáze záznamů historického fondu, v roce 2005 jsme nepřistoupili k jejímu zveřejnění. Důvodem jsou především neukončené programovací práce na katalogu historického fondu, jehož parametry jsou však již zadány. Zveřejnění katalogu s postupně kontrolovanými záznamy, tj. včetně propojení na URL adresy již zdigitalizovaných vzácných knih z našeho fondu uložených v jiných světových volně přístupných bázích, předpokládáme v roce 2006.

Současný rozsah databáze historického fondu je 23 052 záznamů. Rejstříky autorit obsahují 15 644 jmen autorů a jiných osob, 17 752 názvů knih a 4 549 jmen nakladatelů. V letošním roce jsme se věnovali především vyčištění autor-ských a nakladatelských rejstříků. Mezi záznamy historických knih se nachází i 539 titulů periodik. Řada z nich má vrození před rokem 1800 a většina pokračuje v kontinuitě ve století devatenáctém a některé i ve století dvacátém. Uložení a zpřístupnění historických periodik řešíme spolu s novodobými časopisy a v návaznosti na současné práce na databázi a katalogu časopisů STK.

Historický fond Státní technické knihovny byl doposud pro badatele v podstatě nepřístupný. V tomto roce jsme udělali podstatné kroky k jeho zpřístupnění, připravili jsme řešení technických problémů zpřístupnění (kdo, kde, za jakých podmínek) a po přijetí Badatelského řádu (předpoklad v první čtvrtině roku 2006) budou staré a vzácné tisky STK zpřístupněny ke studiu uživatelům-badatelům v prostorách referenčního střediska.

Historický fond je v STK chápán trochu širší, než je v odborných kruzích obvyklé. Jedná se o knihy, které byly vydány od roku 1500 do roku 1913. Skládá se z tzv. jádra, které odpovídá kategorii starých tisků (1500–1800); tento fond je uložen v trezorech v místnosti, kde jsou sledovány a regulovány klimatické podmínky. Fond z 19. století je uložen v normálních skladovacích podmínkách. V současné době dochází celosvětově ke zvýšenému zájmu o ochranu knih i z 19. století, které jsou tištěny převážně na kyselém papíře, jehož rozpad je u některých dokumentů nezastavitelný. Poslední částí historického fondu STK jsou dokumenty vytištěné v letech 1901–1913.

Toto ne zcela standardní dělení vychází z tradice přístupu k historii budování fondů STK. Jedná se totiž o dokumenty, které patřily Stavovské inženýrské škole a jejím nástupkyním, a tak je k historickému fondu STK potřeba přistupovat spíše jako k fondu sbírkovému.

Účast STK v Národním programu mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru, který je součástí programu VISK 7 – Kramerius, uvádíme v kapitole Výzkumné úkoly a granty.

PSH (Polytematický strukturovaný heslář)

STK pokračovala v koordinaci a aktualizaci Polytematického strukturovaného hesláře (PSH). V roce 2005 jsme dokončili rozsáhlou revizi a aktualizaci hesláře, která probíhala již od roku 2002. Počet hesel v PSH byl na základě návrhů externistů, spolupracujících knihoven a pracovníků věcného popisu STK oproti předchozí verzi snížen o cca čtyři tisíce. Odstranili jsme příliš podrobná, zastaralá a dlouhodobě nevyužívaná hesla, a docílili tím celkového zpřehlednění hesláře. Počátkem roku 2005 jsme ukončili aktualizaci řady strojírénství, hesla z ostatních řad jsme podrobili dílčí revizím a kontrolám. Následně jsme využili program PSH Manager 0.5 k editaci nové verze hesláře 2.0.

V červnu jsme oslovili odběratele PSH verze 1.3 a 1.4 a členy Rady pro koordinaci PSH s žádostí o vyplnění dotazníku o využití PSH, návratnost odpovědí dosáhla přibližně 50 %. Z odpovědí jsme mj. zjistili, že z knihoven, které PSH aktivně využívají, její většina má implementován v rámci knihovního softwaru (nejčastěji T-Series) a že PSH je používán převážně v kombinaci s dalšími selekčními

tvorba fondů

jazyky (nejčastěji MDT). Všichni aktivní uživatelé PSH vyjádřili zájem o získání další verze hesláře.

Externě jsme zadali zpracování studie *Analýza a zhodnocení současného stavu a postavení PSH mezi selekčními jazyky* (autorka PhDr. Helena Kučerová) a rovněž vypracování zprávy supervizora o PSH v. 2.0 (autor doc. RNDr. Jan Obdržálek, CSc.).

Jádro práce H. Kučerové tvoří systémová analýza PSH. Na základě závěrů z této analýzy autorka mj. doporučuje doplnit strukturu hesla o kvalifikátor, poznámku a notaci MDT včetně slovního vyjádření, zvážit zvýšení počtu tematických řad, zpracovat podrobnější dokumentaci k PSH a zvážit využití PSH jako propojovacího selekčního jazyka, dále rovněž jeho uložení v podobě databáze.

J. Obdržálek ve své zprávě mj. kladně hodnotí dvojjazyčnost hesláře (resp. existenci jeho anglické verze) a navrhuje provedení změn u konkrétních hesel.

29. listopadu 2005 proběhlo 7. zasedání Rady pro koordinaci PSH, na němž jsme prezentovali naše výsledky v oblasti údržby a rozvoje PSH z předchozích dvou let. Členové Rady schválili verzi 2.0 hesláře, jejíž distribuce je plánována na rok 2006. Rovněž bez podstatnějších připomínek byly přijaty oba externě zpracované materiály.

Heslář jsme průběžně propagovali a distribuovali zájemcům. V roce 2005 se novými uživateli staly Knihovna Vrchního soudu v Praze, Ústřední knihovna VŠCHT v Praze a Knihovna Centra dopravního výzkumu v Brně.

Obsahová prověrka fondů

V rámci letošní reorganizace došlo k organizačnímu oddělení revizních činností a obsahové prověrky fondů (OPF), přičemž činnosti OPF přešly do kompetence odboru 3. Hlavním důvodem pro tuto změnu se stal požadavek urychlit pročištění fondů po obsahové stránce před jejich přestěhováním do budované NTK a před předpokládanou integrací s fondy ČVUT a VŠCHT. OPF doposud také probíhala jako v podstatě druhotný produkt revize fondů; vyřazovány byly především dokumenty neopravitelně poškozené nebo se zjevně politicky tendenčním obsahem poplatným minulé době.

Vytvořením útvaru plně orientovaného na OPF vznikl prostor pro systematickou práci, která byla teoreticky a metodicky podpořena koncepcí OPF. Koncepce vychází z poměrně obsáhlého rozboru dostupných metodik OPF ve světě a stanoví strukturovaná pravidla pro vyřazování dokumentů z fondu STK.

Vzhledem k tomu, že činnost referátu je úzce propojena s činností různých oddělení a odborů STK, iniciovali jsme oficiální ustavení pracovního týmu pro obsahovou prověrku fondů, který na svých pravidelných schůzkách operativně řeší nastalé problémy.

Pro zajištění co nejširší potenciální využitelnosti vyřazených dokumentů jsme obnovili kontakty s tradičně kooperujícími knihovnami a navázali i kontakty nové. Vzhledem ke specifickému zaměření vyřazovaných dokumentů „nezahlcujeme“ elektronická knihovnická fóra svými seznamy vyřazených titulů, ale vyvěšujeme je na internetových stránkách STK, spolupracujeme s databází vyřazovaných knih spravovanou knihovnou Pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a adresně informujeme kooperující knihovny.

SLUŽBY STK

S rozvojem informačních technologií jsou rozvíjeny i poskytované služby. Obecně lze konstatovat, že poskytování elektronických služeb a komunikace s uživateli po internetové síti převažuje nad klasickými knihovnickými službami. Návštěvy uživatelů po síti téměř osmkrát převyšují fyzickou návštěvu knihovny. Rozšířila se nabídka elektronicky poskytovaných služeb. Vedle služeb Virtuální polytechnické knihovny, vzdáleného přístupu uživatelů do online databází, elektronického objednávání výpůjček z fondů domácích i zahraničních knihoven, jsme v letošním roce nabídli uživatelům novou službu „Ptejte se knihovny“ (http://www.ptejteseknihovny.cz/ask_ABA013), samoobslužné skenování dokumentů z fondu STK, samoobslužné zhotovování kopií dokumentů vlastním digitálním fotoaparátem a možnost hradit poskytované služby platební kartou. Od července se uživatelé mohou bezdrátově připojit na internet ve všeobecné studovně; tuto službu využilo do konce roku 131 uživatelů. Vlastním fotoaparátem si uživatelé pořídili 9 709 souborů, naskenováno bylo 2 831 souborů.

V pololetí došlo k reorganizaci v knihovně, odbor služeb byl rozšířen o dvě oddělení – správa fondu a ochrana fondu – a byl přejmenován na odbor služeb, správy a ochrany fondu.

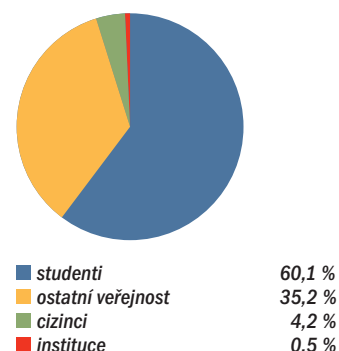
Ve všeobecné studovně bylo uživatelům nabídnuto jedenáct výstavek se 340 novými přírůstky knižního fondu STK. V průběhu roku proběhly tři výstavy nových publikací vydavatelství Elsevier a Wiley a v rámci akce Březen – měsíc internetu se konala výstava vydavatelů knih o internetu.

Informační služba v hale služeb, ve studovnách a reprografické laboratoři poskytla uživatelům 7 206 písemných informací, z toho 6 572 e-mailem.

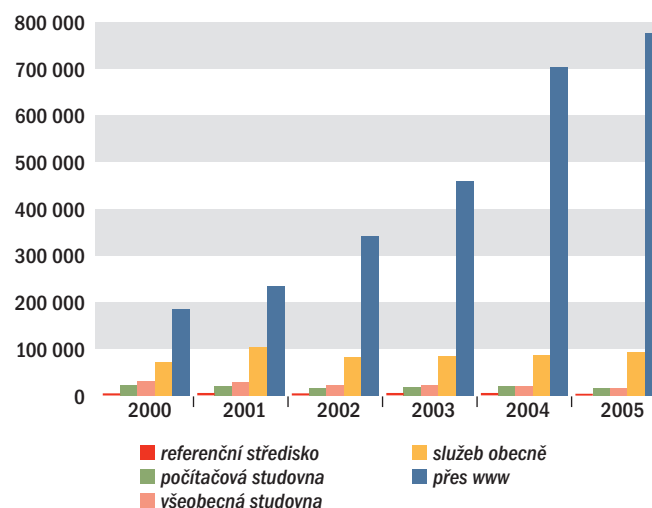
Uživatelé

V databázi uživatelů je zaregistrováno 57 838 uživatelů, z toho se v roce 2005 zaregistrovalo 10 017 uživatelů, z nichž 6 144 si registraci prodloužilo

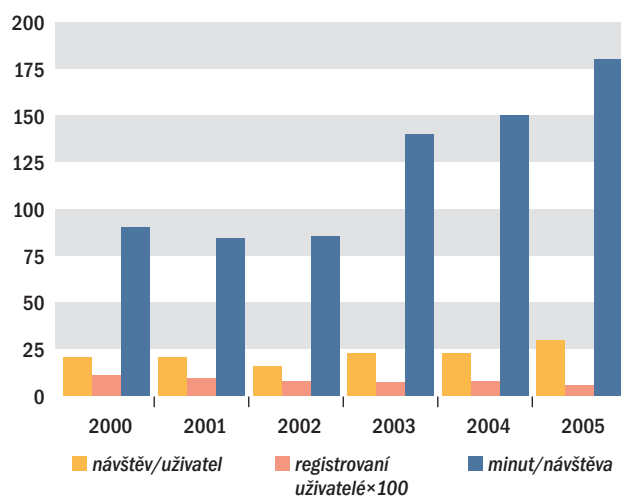
uživatelé registrovaní
v r. 2005

návštěvníci v letech 2000–2005

využití počítačové studovny

u počítače v průměru tři hodiny. 16 065 návštěvníků pracovalo ve studovně celkem 48 720 hodin.

a 3 873 bylo zaregistrováni nově. Z registrovaných uživatelů za rok 2005 je 6 016 studentů, což je 60 %, 425 cizinců, 49 institucí a 3 527 uživatelů z široké veřejnosti.

Knihovnu fyzicky navštívilo 92 445 návštěvníků, každý registrovaný uživatel tak navštívil knihovnu průměrně více než devětkrát. Návštěvníkům, kteří chtěli využívat pouze prezenční služby studoven STK, bylo vydáno 569 jednorázových čtenářských průkazů, z toho 395 průkazů do všeobecné studovny a 174 průkazy do počítačové studovny.

Nabídka elektronicky dostupných služeb je stále více využívána virtuálními návštěvníky knihovny, kteří žádají o poskytnutí služby z vlastních domácích počítačů (776 647 návštěvníků prostřednictvím WWW).

Návštěvnost počítačové studovny je stabilizovaná. 534 registrovaných uživatelů navštívilo počítačovou studovnu průměrně třicetkrát, každý uživatel strávil

Referenční středisko

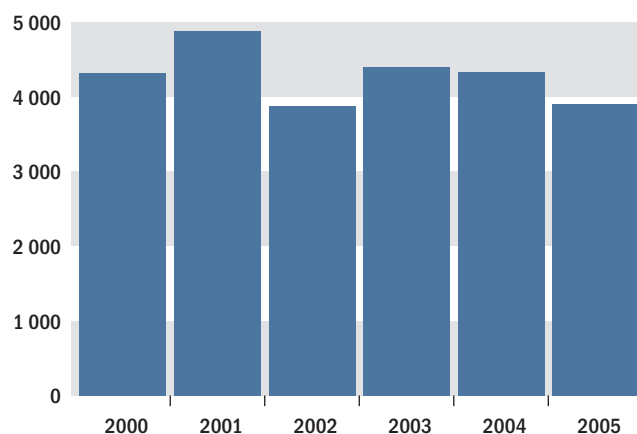
http://www.stk.cz/referencni_stredisko.html

Středisko poskytuje konzultační, rešeršní a referenční služby z fondů STK, z informačních zdrojů dostupných na internetu a prostřednictvím internetu. Pra-

covníci referenčního střediska umožňují uživatelům orientovat se v dostupných informačních zdrojích. K těmto účelům budují a aktualizují na webovských stránkách STK odkazy na zdroje sekundárních a primárních informací dostupných na internetu a v předplacených online dostupných bázích dat na CD-ROM.

Rešerše a referenční dotazy jsou vyřizovány z předplacených online dostupných bází dat, z vybraných bází dat na CD-ROM, z bází dat LAN STK, z ostatních informačních zdrojů ve fondu knihovny a z informačních zdrojů volně dostupných na internetu. Uživatelé si zhotovení rešerše mohou objednat písemně či elektronicky, mohou si je sami zhotovit ve všeobecné a počítačové studovně nebo s asistencí odborného pracovníka v referenčním středisku. Referenční dotazy jsou vyřizovány v referenčním středisku ústně nebo písemně podle přání uživatele.

návštěvy referenčního střediska

Středisko zajišťuje prezenční a absenční výpůjčky z příručního fondu studovny, který zahrnuje kompletní Sbírku zákonů od roku 1918, sbírku norem ČSN, část fondu dokumentů firemní literatury typu firemních adresářů, výběrových katalogů firem a výrobků i ročenek. Informačně méně významné firemní informační zdroje jsou ve středisku uchovávány po dobu dvou měsíců jako novinková služba a poté jsou poskytnuty uživatelům k rozebrání. Odběr tištěných českých norem byl ukončen ke konci roku 2003 a nahrazen nákupem databáze norem v elektronické podobě se smluvně zajištěnou možností zhotovování kopií celých norem nebo jejich částí.

služby STK

Uživatelé si mohou z dokumentů, fyzicky uložených v referenčním středisku nebo z dostupných online databází zhotovovat reprografické kopie či tištěné výstupy, příp. si data uložit na diskety či CD-ROM (s výjimkou zmíněných ČSN).

Referenční středisko zpřístupňuje prezenčně i absenčně fond „letákové“ firemní literatury, který není zpracován v katalogu OPAC. Tento fond není součástí základního fondu STK a je zpracován pouze podle znaků MDT a uložen v krabicích v knihovním skladu v Klementinu. Od roku 1999 se nedoplňuje, dodržuje se desetiletá retrospektiva a starší dokumenty se vyřazují.

V roce 2005 navštívilo referenční středisko 3 886 uživatelů. Bylo vyřízeno sedm písemných rešerší, 129 písemných referenčních dotazů a poskytnuto 282 rozsáhlejších konzultací. Prezenčně bylo půjčeno 7 057 norem, 2 361 zákonů a 13 900 dokumentů firemní literatury. Uživatelé stále více využívají studium dokumentů v elektronické podobě, databáze ASPI (Automatizovaný systém právních informací) a databáze ČSN patří k nejvíce využívaným elektronickým zdrojům.

Reprografické služby

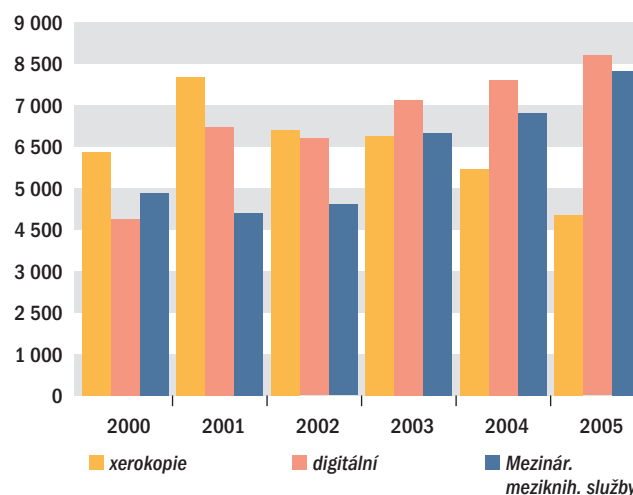
http://www.stk.cz/meziknihovni_sluzby.html#repro

Reprografické služby z dokumentů z fondu STK jsou poskytovány ve všech studovnách STK, v hale služeb a v reprografické laboratoři, kde je možno zhotovit i barevné kopie.

Kopie si při osobní návštěvě může uživatel zhotovit sám na samoobslužných kopírkách v hale služeb a ve všeobecné studovně nebo může o jejich zhotovení požádat službu ve studovnách. Písemná objednávka na zhotovení kopie je vyřízena do druhého dne.

Objednávky kopií i jejich převzetí lze vyřídit osobně, faxem, poštou nebo prostřednictvím uživatelského konta Virtuální polytechnické knihovny (www.vpk.cz) podle volby uživatele. Získávání reprografické i elektronické kopie prostřednictvím VPK je uživateli výrazně preferováno.

reprografické služby

služby STK

Virtuální polytechnická knihovna – služba elektronické dodávky dokumentů

<http://www.vpk.cz>

Projekt VPK je kooperační systém založený na virtuálně sjednocených časopiseckých fondech vybraných spolupracujících knihoven prostřednictvím společného souborného katalogu a z něj poskytovaných služeb.

V r. 2005 se souborný katalog rozšířil o další spolupracující knihovny na současných 47 knihoven, z nichž 39 knihoven poskytuje služby elektronické dodávky dokumentů. Informace o systému VPK, souborný katalog VPK a popis služeb spolu s nabídkou příslušných dokumentů a formulářů, jsou volně dostupné na <http://www.vpk.cz/>. Nabízené služby může využívat majitel uživatelského konta, který uzavře smlouvou s STK jako Servisním centrem VPK. Služby poskytované

majitelům uživatelských kont jsou objednávány www formulářem z uživatelského konta a hrazeny z finanční hotovosti složené na uživatelském kontě.

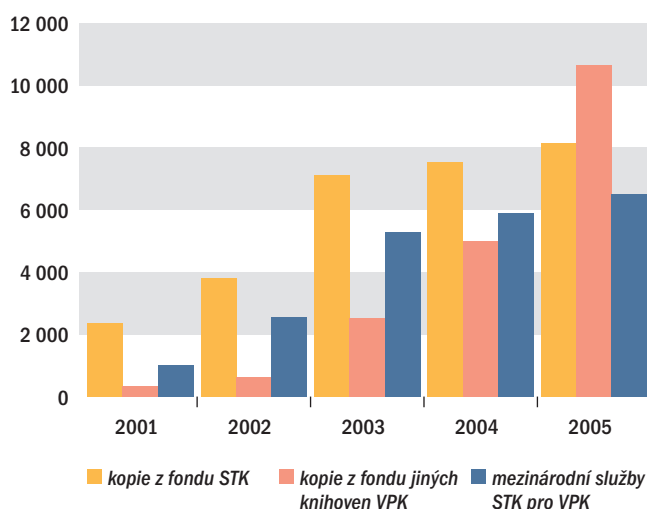
Správa souborného katalogu VPK a uživatelských kont, vedení účetnictví a reklamační řízení jsou vedeny v STK, která byla spolupracujícími knihovnami pověřena výkonem funkcí Servisního centra systému VPK.

VPK poskytuje tyto služby:

- ♦ kopie dodávané elektronickou cestou z periodik ze souborného katalogu VPK;
- ♦ kopie dodávané elektronickou cestou z dokumentů z fondů spolupracujících knihoven, které nejsou v souborném katalogu VPK;
- ♦ reprografické kopie ze souborného katalogu VPK i mimo něj dle požadavku uživatele;
- ♦ kopie „current contents“ – kopie obsahu každého nově došlého čísla žádaného periodika (poskytuje pouze STK, Národní lékařská knihovna a Ústav zemědělských a potravinářských informací);
- ♦ výpůjčky a kopie ze zahraničních knihoven a institucí (není-li požadovaný dokument dostupný ve fondech tuzemských knihoven, může uživatel VPK požádat o jeho zapůjčení nebo zaslání kopie prostřednictvím mezinárodních meziknihovnických služeb STK, Knihovny AV ČR a Národní lékařské knihovny. Tyto služby se řídí podmínkami a předpisy pro mezinárodní meziknihovnické služby, absence dokumentu na území ČR se ověřuje v dostupných databázích).

Služby poskytované prostřednictvím uživatelského konta VPK zaznamenávají neustálý nárůst požadavků, vzrostl i počet majitelů uživatelských kont na současný stav 440 uzavřených kont, z nichž je 231 právnických osob a 209 fyzických osob.

služby VPK

Služba dodávky dokumentů elektronickou cestou prostřednictvím VPK zvýšila uživatelům komfort reprografických služeb. Ze 21 336 požadavků došlých do VPK bylo z fondu STK kladně vyřízeno 8 153 požadavků, 10 620 požadavků bylo vyřízeno v dalších knihovných systémech.

Z 8 153 požadavků z fondu STK bylo zhotoveno 55 129 souborů elektronicky dodaných kopií dokumentů.

služby STK

Portál STM

<http://www.portalstm.cz>

Portál STM slouží jako průvodce informačními zdroji v oblasti vědy, techniky a medicíny. Nabízí řadu cest k informacím o zdrojích z oblasti přírodních a aplikovaných věd, techniky a lékařství.

Kromě vybraných volně dostupných českých a zahraničních online zdrojů (portály, časopisy, e-knihy, webové stránky organizací, encyklopedie, slovníky), uživatelé získají informace o dostupnosti a podmínkách přístupu k placeným licencovaným zdrojům v knihovnách a dalších institucích v České republice. V odkazu na profesionální zdroje je zpracován přehled profesionálních elektronických informačních zdrojů z oblasti přírodních věd, techniky, lékařství, norem, patentů, šedé literatury, v odkazu na vědu a výzkum v ČR jsou zpracovány zdroje, které nabízejí informace z oblasti vědy a výzkumu v České republice.

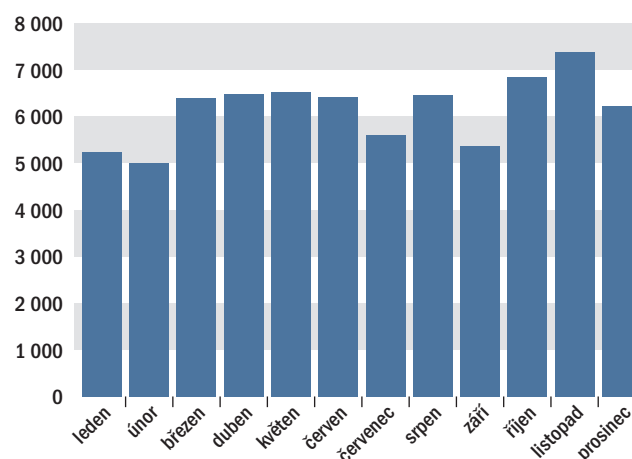
Portál STM nabízí i další služby, které umožňují vyhledávání v informačních zdrojích tištěných i elektronických a případně dodávání plných textů (VPK, Jednotná informační brána (JIB), Medvik, Econlib, databázová centra) a řadu dalších užitečných odkazů.

Základem pro vyhledávání elektronických i tištěných zdrojů je Katalog STM, ve kterém uživatel získá informaci o požadovaném titulu časopisu a podmínkách jeho zpřístupnění (např. které knihovny nebo jiné instituce zdroj zpřístupňují, jestli jsou dostupné plné texty nebo pouze abstrakty apod.), případně o možnosti získání plného textu článků.

Za pravidelnou správu Portálu STM a aktualizaci informačních zdrojů zodpovídají pracovníci referenčního střediska. Vlastní funkčnost odkazů je kontrolována pomocí programu XENU Link Sleuth 1.2b každých 14 dnů. Kontrola zdrojů po obsahové stránce je čtvrtletní. Výběr a zařazování nových zdrojů probíhá průběžně.

Během roku byly do Katalogu STM zařazeny nově získané zdroje dotované z programu 1N „Informační infrastruktura výzkumu“ a byla aktualizována data související s ukončenými licencemi účelově podporovanými programem LI „Informační zdroje pro výzkum a vývoj“.

přístupy na Portál STM v roce 2005

služby STK

Zájemci ze široké uživatelské veřejnosti využili nabídku školení o Portálu STM ve školicím středisku STK. Bezprostřední reakce účastníků školení poskytují zpětnou vazbu pro další rozvoj Portálu STM.

V letních měsících byla zprovozněna nová verze Portálu STM, která je díky novému designu stránek uživatelsky přívětivější, má jednodušší a přehlednější navigaci.

Mezinárodní meziknihovní služby

http://www.stk.cz/meziknihovni_sluzby.html#mms

Zpřístupněním desítek tisíc titulů významných zahraničních časopisů prostřednictvím řady plnotextových online databází v českých knihovnách a institucích dostali uživatelé především z oblasti vědy a výzkumu možnost využívat zahraniční informační zdroje přímo od svého stolu. Tato informační exploze se – zdán-

livě paradoxně – projevila v nárůstu požadavků na zprostředkování výpůjčky nebo kopie dokumentů ze zahraničních knihoven a institucí prostřednictvím mezinárodní meziknihovní služby. Uživatelé se zajímají především o nejnovější informace publikované v odborných vědeckých zahraničních časopisech, které nejsou v ČR k dispozici.

Požadavky oproti roku 2004 opět vzrostly. Z celkového počtu 8 484 došlých požadavků bylo 1 776 vyřízeno výpůjčkou, 546 požadavků klasickou kopií a 5 477 požadavků elektronickou kopií. Trend vyřizování požadavků elektronickou formou lze tedy zaznamenat i v zahraničních knihovnách, přitom s ohledem na finanční možnosti STK nevyužíváme v plné šíři nabídku zahraničních knihoven na elektronické dodávání dokumentů (např. v British Lending Library jsou poplatky za elektronickou kopii dokumentu velmi vysoké).

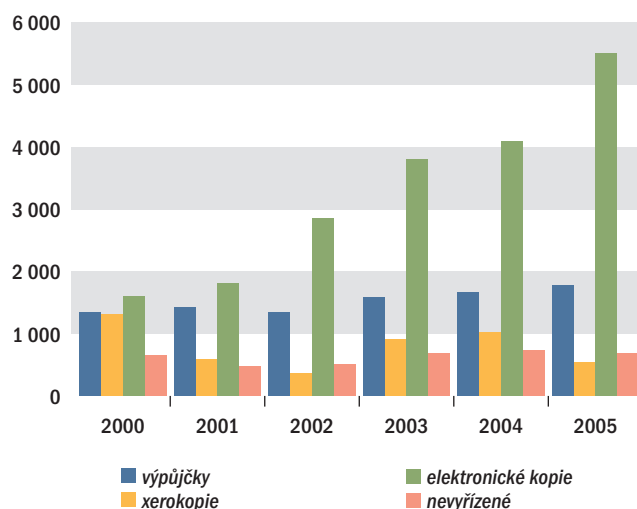
Nejvyužívanějšími partnery jsou německé knihovny, sdružené v systému SUBITO i mimo něj (v SUBITO bylo vyřízeno 4 023 požadavků). Velmi intenzivně jsou

využívány i další evropské knihovny, především švýcarské a severské. Byla navázána spolupráce také s asijskými a latinskoamerickými knihovnami. Díky zapojení do systému OCLC jsme navázali spolupráci s čínskými knihovnami (Chinese University of Hong Kong, National Library of China, Hong Kong Polytechnic University Library) a s japonskými knihovnami (Waseda University Library, Toyama University, Tsukuba University).

V Jižní Americe jsme navázali spolupráci s venezuelskou knihovnou v Caracasu – Universidad Metropolitana UNIMET, Universidad del Táchira, máme kontakty také na brazilské a bolivijské knihovny.

Intenzivně jsme začali využívat službu elektronického dodávání kopií dokumentů z U. S. National Library of Medicine Bethesda.

mezinárodní meziknihovní služby

Předplacené báze online časopisů a sekundárních zdrojů

služby STK

http://www.stk.cz/database_casopisy.html

Díky programu 1N „Informační infrastruktura výzkumu“ mohou uživatelé samostatně nebo za pomoci pracovníků STK využívat online databáze ve všech studovnách STK. Výsledky hledání si mohou ukládat na diskety, CD-ROM, pořizovat si tiskové výstupy, z některých databází si mohou zasílat výsledky hledání na své e-mailové adresy.

Na základě jednání s poskytovateli databází získala STK pro své registrované uživatele oprávnění vzdáleného přístupu do téměř všech databází (všech zahraničních a některých domácích). Uživatelé tak nejsou vázáni pouze na počítače ve studovnách STK, ale mohou pracovat na svých domácích počítačích. Většina poskytovatelů databází umožňuje vyřizování požadavků z databází pro mezi-knihovní službu, a to formou elektronických nebo tištěných kopií.

Knihovna nabízí uživatelům i přístup do databází na CD-ROM, které jsou k dispozici v síti STK nebo v referenčním středisku (v síťové nebo lokální verzi).

Přehled elektronických informačních zdrojů je obsažen v samostatné kapitole.

MGR. MÁRIA KOLÁŘOVÁ
vedoucí odboru služeb, správy a ochrany fondů

SPRÁVA A OCHRANA FONDŮ

Pracovníci základních i depozitních skladů zajišťovali správu knihovních fondů a expedici dokumentů na základě požadavku uživatelů. Pracovali naplno i za ztížených podmínek v době stavebních úprav a rekonstrukcí.*

Kvůli kvalitnější ochraně časopiseckého fondu do r. 1975 a zlepšení dostupnosti fondu uživatelům byl DS Lhota v únoru napojen na internet a bylo zde zřízeno detašované digitalizační pracoviště, které poskytuje službu VPK z tohoto fondu přímo na místě, včetně klasických kopírovacích služeb.

Z důvodu zvýšení ochrany knihovního fondu před zcizením bylo elektromagnetickými etiketami ošetřeno dalších 5 138 svazků včetně nových přírůstků zařazených do fondu vázaných časopisů a 7 587 svazků stávajících dokumentů knižního fondu z depozitních skladů, které byly uživatelům absenčně půjčeny.

Z celkového počtu 74 474 požadavků na výpůjčky došlo do skladů v Klementinu 60 970 požadavků a do depozitních skladů ve Lhotě a Písnici 13 975 požadavků. Z toho bylo kladně vyřízeno 72 572 požadavků.

Dodavatelsky byla průběžně zajišťována ochranná vazba skript a časopisů včetně převazby poškozených dokumentů. Celkem bylo svázáno 4 824 svazků časopisů, což představuje 1 470 titulů, svázáno nebo převázáno bylo 410 svazků skript a přímo na místě bylo externím pracovníkem opraveno 498 poškozených svazků.

* V letošním roce proběhla v obou depozitních skladech rekonstrukce vytápění – v DS Lhota rekonstrukce vytápění haly II, v DS Písnice rekonstrukce vytápění v objektu Písnice II.

REVIZE FONDŮ

Reorganizací ke dni 1. 8. 2005 bylo ustaveno samostatné oddělení revize knihovních fondů, které nyní organizačně spadá přímo pod ředitele STK. Důvodem byla především snaha oddělit revizi knihovního fondu, řídící se zákonem č. 257/2001 Sb. (knihovní zákon) a vyhláškou č. 88/2002 Sb. (k provedení knihovního zákona), od obsahové prověrky fondu STK, kterou nyní zajišťuje samostatný referát v rámci odboru knihovních a informačních fondů. Personální zabezpečení revize zůstalo nezměněno.

Pracovníci revize pokračovali v průběhu roku 2005 v soustavně plánované revizi knihovního fondu STK technologickým postupem odpovídajícím výše uvedeným předpisům a řízeným interním revizním plánem. V rámci revize nové signatury vázaných časopisů signatury P a R tak bylo zrevidováno celkem 78 735 knihovních dokumentů. Byl připraven protokol o provedené revizi.

PHDR. JAN BAYER

statutární náměstek a vedoucí odboru kooperace a koordinace

SPOLUPRÁCE S KNIHOVNAMI, ORGANIZACEMI A SYSTÉMY

STK pokračovala v kooperačních aktivitách minulého období. Mezi dlouhodobé průběžné činnosti patří především mezinárodní spolupráce v rámci ISSN, na národní úrovni pak zpracování kooperační analytické bibliografie ANL a aktivity v oblasti šedé literatury. Zpracování agendy ISSN využívá od roku 2005 modulu KPwin-ISSN, vyvinutého pro tento účel. V tomto roce pokračovaly rovněž velmi intenzivní práce na revizi normy ISO 3297 ISSN, která pro toto registrační číslo zavádí novou doplňující funkci. Naopak kritickou situaci asociace EAGLE se nepodařilo vyřešit: asociace byla proto v tomto roce rozpuštěna. STK tak byla nucena rozpustit kooperační systém pro zpracování záznamů šedé literatury pro databázi SIGLE, avšak potřeba usnadnit uživatelům přístup k tomuto obtížně sledovatelnému typu literatury vedla STK k iniciativě směřující k alternativnímu systému podchycení ŠL v ČR. Vedle výše uvedených mezinárodních a národních angažmá je STK i nadále členem mezinárodních asociací IATUL (Mezinárodní asociace knihoven technických univerzit), LIBER (Asociace evropských vědeckých a odborných knihoven) a ASLIB (Asociace pro řízení informací). Hlavním přínosem členství je přístup a výměna informací o vývoji ve světě a v příbuzných institucích, a možnost konfrontovat je v průběhu přípravy stavby Národní technické knihovny.

Mezinárodní spolupráce

ISSN

V roce 2005 se do sítě ISSN zapojila čtyři nově ustavená národní střediska ISSN: Bolívie, Vietnamu, Moldávie a Království Bahrajn. Mezinárodní středisko ISSN v Paříži tak v současné době řídí a koordinuje práci osmdesáti národních středisek ISSN. Kromě toho má odpovědnost za přidělování ISSN zemím, kde národní střediska ISSN dosud nebyla vytvořena. Zasedání ředitelů národních středisek ISSN se konalo v září 2005 v Austrálii, tentokrát bez české účasti.

Nový systém VTLS – Virtua, plně implementovaný v r. 2005, poskytuje uživatelům přístup do Registru ISSN přes ISSN-Portal, který nahradil dosavadní ISSN Online. ISSN Portal je aktualizován v reálném čase a přes interaktivní rozhraní umožňuje uživatelům všestrannou práci se záznamy, od stahování a ukládání,

filtrování a odesílání až po jejich propojení přes Open URL s jinými katalogy a vyhledávači. Umožňuje stahování záznamů v různých formátech (UNIMARC a MARC21, XML). Přístup do portálu je umožněn také přes protokol Z39.50.

spolupráce s knihovnami,
organizacemi a systémy

Během roku 2005 valná většina národních středisek ISSN přešla na zpracování záznamů ISSN ve formátu UNIMARC nebo MARC21, buď zakoupením klienta Virtua pro online tvorbu záznamů přímo do Registru, nebo implementací vlastního ukládacího systému a dávkovým exportem dat do Mezinárodního střediska. Pro export dat je používáno kódování UTF8 a formát ISO 2709. Velkou výhodou nového systému je téměř okamžitá zpětná vazba pro zpracovatele záznamu v podobě diagnostické analýzy. Ke konci roku 2005 obsahoval Registr ISSN více než 1 230 tisíc záznamů, počet registrovaných online pokračujících zdrojů přesáhl 33 tisíc záznamů.

Další velmi významnou aktivitou Mezinárodního střediska ISSN jsou pokračující práce na revizi normy ISSN ISO 3297, která probíhá od r. 2004 a na které se podílí i zástupce ČNS ISSN. Mezinárodní pracovní skupina ISO TC46/SC9/WG5 se sešla v roce 2005 dvakrát (Amsterdam, Paříž) s cílem připravit návrh textu normy, tzv. CD 3297 (Committee Draft) pro následné posouzení a připomínkování hlasujícími členy ISO. Těžiště společné práce v roce 2005 spočívalo v zavedení, definování, pojmenování a užití nového konceptu, nové funkce ISSN, pro kterou používala pracovní skupina postupně pracovní označení „collocating ISSN“, „medium-neutral ISSN“, resp. „linking ISSN“. Tohoto ISSN bude možno použít v případech, kdy je potřeba identifikovat pokračující zdroj bez ohledu na druhy nosičů (tištěná verze, online, CD-ROM, DVD atd.), na kterých je nebo byl současně vydáván. Pro tento účel systém ISSN označí jedno z již přidělených ISSN jako „linking ISSN“ (ISSN-L) (poslední navržené dosud neschválené pojmenování), které umožní přes speciální „look-up“ služby propojení záznamů ostatních verzí tohoto pokračujícího zdroje. Toto ISSN-L bude povinným údajem v Registru ISSN. Návrh normy CD 3297 byl koncem října 2005 postoupen Technickému výboru ISO, který jej poté rozeslal hlasujícím členům ISO k tříměsíčnímu připomínkování a hlasování. Na základě jeho výsledků budou práce na revizi normy v roce 2006 pokračovat.

ČNS ISSN počátkem roku 2005 začalo odesílat záznamy ISSN do Mezinárodního střediska z vlastního ukládacího modulu KPwin-ISSN, nejprve v testovacím režimu, od 2. pololetí r. 2005 jsou data bez problémů integrována do ISSN-Registru. V roce 2005 přidělilo středisko 575 nových ISSN a vytvořilo 551 nových záznamů. Počet českých online pokračujících zdrojů registrovaných v národním a mezinárodním registru ISSN stoupl na 791 záznamů. Celkem bylo do IC odesláno 3 700 záznamů. Česká národní databáze ISSN ke konci roku 2005 obsahovala 8 018 záznamů ISSN.

Důležitou součástí práce střediska zůstává komunikace s vydavateli a uživateli ISSN. Středisko zodpovídá zejména dotazy na konkrétní přidělená česká i zahraniční ISSN, vydavatelům pak poskytuje veškeré informace o systému ISSN a čárových kódech pro noviny a časopisy. Vedle 1 700 telefonických informací pracovníci střediska odeslali více než 500 dopisů a 1 200 e-mailových zpráv. Již tradiční je spolupráce střediska ISSN s Národní knihovnou ČR a společností GS 1 (dříve EAN ČR).

EAGLE/SIGLE/KSŠL

Kritická situace, ve které se asociace EAGLE ocitla v předchozím roce, nakonec vyústila v jediné racionální řešení: asociace byla rozhodnutím Valného shromáždění (GA) EAGLE, které se konalo v březnu 2005, k 31. 12. 2005 rozpuštěna. Důvodem byla především celková koncepční zastaralost systému SIGLE, z níž plynuly jednak vleklé personální potíže a posléze i odchod některých klíčových členů asociace – Velké Británie, Nizozemska a Německa. Do konce roku 2005 byly s FIZ Karlsruhe korespondenčně dořešeny formality spojené se zrušením asociace.

Jako přímý důsledek tohoto kroku ukončila STK činnost Koordinačního systému pro šedou literaturu (KSŠL) pro shromažďování záznamů českých příspěvků do systému SIGLE. S ohledem na tuto skutečnost byl reorganizací ke dni 1. 8. 2005 zrušen referát SIGLE a databáze české šedé literatury byla zakonzerovávána.

Po rozpuštění EAGLE se Státní technická knihovna i nadále hodlá věnovat podchycení a zpracování šedé literatury v ČR. S ohledem na současnou situaci vyvolala STK schůzku se zástupci hlavních skupin producentů šedé literatury v ČR, tedy vysokých škol, ústředních knihoven, Rady pro výzkum a vývoj, Asociace výzkumných organizací a dalších. Pracovní schůzka k tomuto tématu se konala 28. 6. 2005 v STK. Cílem schůzky bylo především posoudit současný stav v oblasti šedé literatury a vysokoškolských kvalifikačních prací a navrhnout směry dalšího, pokud možno koordinovaného postupu. Účastníci přitom dospěli k následujícím závěrům: započnou práce na vytvoření „národního centra pro šedou literaturu“ s reprezentativním zastoupením všech typů producentů šedé literatury v ČR. STK přitom bude těsně spolupracovat s komisí pro vysokoškolské kvalifikační práce při Asociaci vysokoškolských knihoven (AKVŠ) a dalšími subjekty produkujícími šedou literaturu. Při standardizaci postupů/nástrojů vyjde z dosavadních výsledků komise a výsledků dalších vysokých škol.

Národní spolupráce

Analytická bibliografie ANL

Analytický popis článků z českých technických a přírodovědných časopisů v rámci kooperačního systému koordinovaného Národní knihovnou ČR probíhal v roce 2005 standardním způsobem. Státní technická knihovna tak do souborné databáze článků přispěla 4 300 záznamy z 48 excerpovaných časopisů. Databáze článkové bibliografie STK se tak zároveň rozmnožila na 35 472 záznamy.

Kooperace v bibliografické a rešeršní činnosti

Každoroční setkávání vedoucích pracovníků bibliografických a rešeršních oddělení vědeckých, technických a specializovaných knihoven pod organizačním zajištěním STK má dlouholetou tradici. V červnu 2005 byla hostitelskou institucí Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, v prosinci Státní technická knihovna.

EUNIS-CZ

spolupráce s knihovnami,
organizacemi a systémy

STK je členem EUNIS-CZ, zájmového sdružení právnických osob, které provozují nebo vyvíjejí informační systémy vzdělávacích institucí. Cílem EUNIS-CZ je podpora v zavádění, rozvoji, řízení a využívání univerzitních informačních systémů, která se uskutečňuje výměnou znalostí a zkušeností odborníků na informační systémy, prosazováním společných stanovisek, spoluprací s dodavateli informační techniky a informačních technologií a stykem s partnerskými zahraničními organizacemi. EUNIS-CZ je kolektivním členem Evropské organizace pro univerzitní systémy EUNIS (European University Information Systems).

EUNIS-CZ uspořádal v roce 2005 čtyři odborné konference věnované elektronické podpoře výuky (e-learning) a informačním systémům vysokých škol. Zástupce STK se zúčastnil dne 3. března 2005 konference EUNIS-CZ. Členství STK v EUNIS umožnilo získat slevu na produkty Oracle (viz memorandum Oracle http://www.eunis.cz/memorandum_05.doc) a dále informace o stavu informačních systémů na vysokých školách a o potřebách vysokých škol v oblasti knihovnictví. STK rovněž využila zkušeností EUNIS s provozem ekonomických programů. Bližší informace o EUNIS-CZ a výroční zpráva o činnosti v r. 2005 je na adrese <http://www.eunis.cz>.

PHDR. DARINA KOŽUCHOVÁ

vedoucí odd. knihovního systému a informačních technologií

INFORMAČNÍ INFRASTRUKTURA STK

Knihovní systém a informační technologie

Do řízení a organizace činností souvisejících s rozvojem a správou informačních a komunikačních technologií výrazně zasáhly reorganizační změny v STK k 1. srpnu 2005. Jejich výsledkem bylo sloučení tří samostatných útvarů STK: bývalého oddělení 12 – koncepcí a metodiky, oddělení 13 – informačních technologií a oddělení 14 – řízení a správy sítí. Zřízení nového samostatného oddělení 12 – knihovního systému a informačních technologií sleduje dosažení vyšší úrovně integrace správy hardwaru, sítě, i uživatelských, ekonomických a administrativních softwarů využívaných ve všech organizačních útvarech STK.

Knihovní systém – akvizice, katalogizace, výpůjčky a OPAC

Reorganizace umožnila sjednocení metodického řízení, rozvoje a správy využívaných knihovních systémů KP-Win (akvizice, katalogizace) a DataFlex (výpůjčky, OPAC) prostřednictvím funkcí systémového knihovníka a systémového administrátora. Kooperace a intenzita pracovních setkání s odborem knihovních a informačních zdrojů a s odborem služeb a správy a ochrany fondů získaly nový rozměr a dynamiku. Při řešení každodenních problémů, úkolů a požadavků, které s sebou rutinní provoz různých automatizovaných systémů přináší, funkční manažeři STK stále více podporují týmový přístup, přinášející prospěch všem zúčastněným stranám.

Odpovědnost systémového knihovníka KP-Win se rozšířila z jedné báze dat (knihy) o tři báze dat (časopisy, historický fond, ISSN), čímž se sjednotila dosud rozdělená správa tohoto systému. Oddělení 12 pokračovalo v průběžné sumarizaci a řešení požadavků pracovníků z oblasti knihovních a informačních fondů i z oblasti služeb uživatelům, nevyžadujících zásah dodavatele, a zajišťovalo komunikaci s dodavatelskou firmou. Ta vykonávala náročnější programátorské úpravy, např. přizpůsobení programu pro transport záznamů mezi KP-Win a OPAC AK linku pro autority, generování hesláře PSH do databáze historického fondu, doplnění dalších funkcí pro správu a doplňování PSH, doprogramování funkcí pro kontrolu, sjednocování a čištění autorit a podobně. Stále náročnější a častější softwarové úpravy a změny v systému KP-Win vyvolané aktualizací standardů či související s exportem záznamů do databáze OPAC v DataFlexu

však způsobovaly mnohokrát nestandardní chování systému a vyžadovaly okamžité vyřešení vzniklých problémů ze strany dodavatele. Míra rizika nepředvídatelných změn v databázi se sice snížila důsledným zaznamenáváním a archivací všech změn a úprav, ale i bez ohledu na to je administrace systému Kp-Win náročná a personálně nezastupitelná. Technické riziko při ochraně dat v systému KP-Win se omezilo přenesením všech ostatních aplikací na jiné servery, pravidelným a důkladným zálohováním dat a zodpovědnou administrací serveru.

Moduly výpůjček a OPAC knih a časopisů v systému DataFlex byly v uplynulém roce přeneseny do nové verze téhož systému a na nový server pod operační systém Linux. Tato migrace společně s výměnou pracovních stanic u výpůjčních služeb zrychlila výpůjční procesy a prohledávání v OPAC STK. Čtenář navíc získal novou možnost zobrazit si historii svých výpůjček.

Výsledkem zvýšeného úsilí při plnění úkolů z mnohých pracovních setkání a úzké neformální spolupráce s odborem knihovních a informačních fondů bylo dokončení úloh, které několik posledních let vytěžovaly personální kapacity více útvarů STK.

V létě byl zprovozněn automatizovaný systém dávkového odesílání katalogizačních záznamů do Souborného katalogu ČR – CASLIN (SKC) a průběžné kontroly záznamů. V průběhu roku pokračovala příprava a čištění dat, zavedly se formálně-logické kontroly pro identifikaci chybných záznamů před jejich odesláním do online katalogu STK a SKC a probíhala aktualizace pracovních listů včetně autorských registrů. Výsledkem mnoha programátorských úprav a nastavení obou knihovních systémů i změn pracovních postupů při zpracování dokumentů je pravidelné přispívání záznamů do SKC.

Důležitým krokem bylo ukončení poslední, čtvrté etapy retrokonverze generálního katalogu časopisů. Retrokonvertovaný katalog časopisů do roku 1992 byl sloučen s katalogem časopisů od roku 1993 a bibliografická část záznamů převedena do systému KP-Win a formátu MARC21. Modul pro správu časopisů byl doplněn o nové funkce, které umožní opravy bibliografické části záznamů a aktualizaci exemplářové části záznamů.

Rostoucí nároky na modernizaci a nové oblasti funkcionality knihovních systémů, požadavky na efektivní správu provozovaných systémů a v neposlední řadě i vize budoucí Národní technické knihovny a integrace s knihovními systémy ČVUT a VŠCHT vedly vedení STK k rozhodnutí nahradit současný proprietární systém novým integrovaným knihovním systémem nejpozději v roce 2006. Dalšími důvody tohoto rozhodnutí jsou mj. technologický vývoj, standardizace, národní a mezinárodní spolupráce a rovněž povinnost ochrany investic zajištěním střednědobé až dlouhodobé efektivnosti systému. Pro plynulé zajištění přechodu na nový systém byl zřízen pracovní tým pro integrovaný knihovní systém STK (PTIKS). Jeho cílem je specifikace požadavků na nový knihovní systém, zpracování harmonogramu implementace, plnění a kontrola dohodnutých úkolů v průběhu migrace, předkládání návrhů na změny v logistice vykonávaných činností za účelem zefektivnění pracovních postupů a personálních kapacit. V roce 2005 se činnost pracovního týmu zaměřila na formulaci požadavků na funkce nového systému, specifikaci softwarů, modulů, bází dat, licencí a integraci lokálních aplikací do nového knihovního systému. Vytvoření týmu je jen prvním

krokem na dlouhé cestě, která rozhodně není jednoduchá. V roce 2006 nás čekají důležité úkoly související se zakoupením nového knihovního systému, konverzí dat a migrací do nového prostředí.

Virtuální polytechnická knihovna

Službám Virtuální polytechnické knihovny (VPK), vyvinuté v rámci projektu LI200028 v letech 2001–2003, je věnována samostatná kapitola v oddíle SLUŽBY. Technická a technologická podpora tohoto úspěšného systému, zajišťovaná oddělením knihovního systému a informačních technologií, byla v roce 2005 inovována o funkce poskytování dokumentů získaných z online zdrojů. Záznamy v souborném katalogu VPK byl rozšířeny o klíčové a alternativní názvy a doplněny o informace o dostupnosti časopisu z online zdrojů. Katalog byl obohacen o vyhledání pomocí protokolu Z39.50. V prosinci 2005 byly Servisní centrum VPK a Souborný katalog VPK přeneseny na nový server pod operační systém Linux.

DDS – Document Delivery System

Projekt DDS – Systém dodávání dokumentů rozšířil v roce 2005 stávající funkce a je popsán v kapitole Výzkumné úkoly a granty. V souladu s podmínkami programu VISK je systém použitelný pro jakoukoliv knihovnu, která hodlá nabídnout vlastní službu dodávání dokumentů bez licenčních poplatků za použitý software.

SFX

Link server SFX umožňuje propojit zdrojové služby (knihovní katalogy apod.) s cílovými službami (databáze plných textů apod.) na základě předávaných informací.

V polovině roku 2005 došlo k personální změně při správě SFX a ke zdynamizování jeho využití v STK. Během roku byl proveden upgrade serveru i aplikace SFX včetně převodu dat ze starší verze. Práce na SFX se zaměřila jak na vylepšování a širší zapojování SFX do služeb STK, tak na přípravu rozšíření o zcela nové a v ČR často unikátní aplikace a postupy (např. kooperace s vyhledávačem Google Scholar).

Portál STM

Portál STM byl vyvinut v letech 2001–2003 v rámci projektu LI01018. O jeho obsahu a principech využívání pojednává kapitola Portál STM v části SLUŽBY. Oddělení knihovního systému a informačních technologií se ve spolupráci s referenčním střediskem podílelo na programových úpravách importu/exportu dat a zavedení nových vyhledávacích a obslužných funkcí v elektronických zdrojích. Pro uživatele využívající vzdálený přístup do licencovaných online zdrojů ze svých domovů, kanceláří, škol atd. byl zprovozněn software EZ Proxy, který nahradil nevyhovující Ultra*Access.

Portálová řešení procházejí v současnosti rychlým vývojem od poměrně skromných nástrojů na sdružené vyhledávání až po pružné aplikace poskytující více funkcí. V blízké budoucnosti proto určitě budeme diskutovat o novém vymezení účelu a nových požadavcích na funkcionalitu našeho portálového řešení,

a to i v souvislosti s novými a pružněji inovovanými produkty na trhu nebo z důvodu trendů spolupráce a specializace při budování předmětových portálů a sítí.

informační
infrastruktura STK

Administrativní a ekonomický software

V programovém vybavení účetních a personálních agend se věnovala pozornost přechodu ekonomických databází iFIS a ElanorG na třívrstvou architekturu, konkrétně nový aplikační server Oracle 10.1.0.2 v prostředí operačního systému Linux RedHat 3.0 a vyšší databázový systém Oracle 9i na novém databázovém serveru. Tento přechod byl nezbytný z důvodů využívání nových funkcí iFIS a ElanorG a ukončení podpory programů nad staršími verzemi Oracle ze strany dodavatelské firmy.

Technická infrastruktura

Část personálních kapacit oddělení knihovního systému a informačních technologií se kromě běžných rutinních úkolů souvisejících s údržbou, správou a zálohováním sítě a serverů soustředila na zefektivnění správy serverů a dokončení inovace operačních systémů pracovních stanic. Na tři nové servery zakoupené koncem roku 2004 byl nainstalován operační systém Linux RedHat 3.0, čímž se 32x sjednotila správa serverů v STK. Na všech pracovních stanicích byl dokončen přechod na operační systém Win2000. Pracovní stanice v odboru knihovních a informačních fondů byly v zájmu vyšší rozlišitelnosti a lepší kvality obrazu vybaveny novými LCD monitory. V oddělení základních služeb bylo instalováno šest nových počítačů pro obsluhu výpůjčních služeb a částečně byly obnoveny i počítače sloužící pro vyhledávání v OPAC. Cílem inovace hardwaru na vybraných pracovištích STK je kromě zrychlení procesů i příprava přechodu na nový knihovní systém, který vyžaduje zlepšení technických parametrů koncových zařízení.

K 1. 7. 2005 byl ve velké studovně a částečně v hale služeb zahájen provoz bezdrátového připojení k internetu pomocí technologie WiFi. Testování a vyhodnocení tříměsíčního zkušebního období i rutinní zprovoznění bezdrátové sítě vyvolalo pozitivní ohlas uživatelů na novou službu STK.

Do dislokovaného skladu ve Lhotě u Dolních Břežan byla zavedena pevná linka s ASDL, která umožní tisk objednávek výpůjček přímo ve vzdáleném skladu namísto dříve používaného faxu.

Značná část činnosti oddělení byla v druhé polovině roka neplánovaně věnována zpracování a realizaci návrhu nového zálohovacího systému pro zabezpečení dostupnosti dat v STK. Zvýšení příkonu výpočetní techniky v důsledku rozšíření počtu serverů, vysoké vnější teploty v létě a několik výpadků klimatizačních jednotek v místnosti serverů si vyžádalo svou daň v podobě selhání hlavního serveru Newalex a zálohovací páskové jednotky. Pracovníci oddělení se věnovali obnovení provozu serveru Newalex, přesunu aplikací a bází dat z tohoto serveru na nové servery, jejich doladění a nastavení. Ke konci roku 2005 byl zprovozněn nový zálohovací systém se SW Bacula, s diskovým serverem SATA Petastore a s páskovou knihovnou SCALAR24.

**informační
infrastruktura STK**

Řešení zálohování dat v STK a přechod na nové operační systémy oddálil zprovoznění nového poštovního systému Groupwise, jehož instalace, testování a rutinní zprovoznění se přesunulo do roku 2006.

Reorganizace odhalila některé nedostatky a rezervy, týkající se efektivního využití pracovní doby, způsobu komunikace a spolupráce v oddělení, i ty, které vyplývají z dlouhodobě zažitých postupů při vykonávání různých administrativních agend a evidencí. Část kapacity oddělení byla proto věnována zavedení nových postupů při nákupech informačních technologií přes elektronické tržiště nebo zpracování nové interní směrnice o pravidlech využívání informačních a komunikačních technologií v STK.

Moderní informační technologie v STK by měly pomáhat dosahování cílů STK a jejích organizačních útvarů. Změn v této oblasti se přitom nedosáhne jenom nasazováním „špičkových“ technologií, ale i zaváděním nových přístupů, zásad a postupů. Cílem našeho oddělení je proto i sledování nových trendů a výzev, na které bychom měli reagovat, přijmout je nebo přizpůsobit si je, abychom dosáhli vyšší úrovně služeb, snížili provozní náklady a výrazněji podpořili cíle naší knihovny.

PROJEKT NÁRODNÍ TECHNICKÉ KNIHOVNY

Projekt Národní technické knihovny pokračoval v několika liniích:

Po poněkud dramatickém uzavření smlouvy o dílo s projekční kanceláří Helika, a. s. na podzim roku 2004 se vlastní projektové práce naplno rozběhly na přelomu roku 2004 a 2005 přípravnými pracemi. Hrubý propočet nákladů v projektové fázi Návrh stavby ukázal nebezpečí příliš vysoké finanční náročnosti projektované budovy, proto byl s projektantem uzavřen dodatek smlouvy na zpracování optimalizované verze Návrhu a následně pak opakovaných propočetů nákladů v každé další projektové fázi. V září proběhlo k variantám řešení kolokvium s řadou profesních osobností a expertů; diskuse se jednoznačně přiklonila k původní variantě řešení ze soutěžního návrhu a poskytla řadu podnětů pro další fáze projektu. V druhé polovině roku pak byla zpracována projektová dokumentace pro územní rozhodnutí a ve čtvrtém čtvrtletí v hrubopisu i projektová dokumentace pro stavební povolení. V samém závěru roku byla zpracována studie Souborné výtvarné, barevné a dispoziční řešení interiéru jako základ pro projekt interiéru knihovny, který byl dokončen počátkem roku 2006.

Z iniciativy ředitelů Městské knihovny v Praze a Státní technické knihovny byla uzavřena dohoda na úrovni náměstků zřizovatelů, tj. Magistrátu hl. m. Prahy a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR o umístění pobočky Městské knihovny pro Prahu 6 v pronajimatelných prostorách parteru. V projekční přípravě byl vytvořen prostor pro realizaci a byly zapracovány předběžné požadavky pro pobočku.

V oblasti potřebných správních rozhodnutí bylo již v srpnu ukončeno zjišťovací řízení vlivu stavby na životní prostředí u Odboru ochrany prostředí Magistrátu hl. m. Prahy, v listopadu pak bylo získáno i pravomocné rozhodnutí o povolení kácení zeleně. Vzápětí po předání hrubopisu dokumentace pro územní řízení bylo zahájeno její projednávání s dotčenými institucemi a získávaná stanoviska byla zapracovávána do čistopisu, takže finální verze byla předložena k veřejnoprávnímu projednávání Úřadu městské části Praha 6 na konci října. Podobný postup byl zvolen i pro projednávání žádosti o povolení stavby, aby byla maximálně zkrácena lhůta potřebná pro jeho vydání.

Obchodní veřejná soutěž na plnění této zakázky – Komplexní zajištění realizace výstavby Národní technické knihovny – byla stále ve svém prvním stupni: řešila se opakovaná odvolání jednoho z účastníků soutěže – nakonec pro něj úspěšně. Vládní komise pak ve dvou zasedáních v říjnu a listopadu všechny

**projekt
národní technické knihovny**

předložené nabídky uznala schopné postupu do druhého stupně soutěže. Souběžně s dokončováním projektové dokumentace pro stavební povolení bylo zahájeno zpracování dokumentace zadání stavby včetně podrobného položkového rozpisu jako podstatného podkladu pro druhý stupeň soutěže.

Veškerá tato činnost probíhala za přispění odborného poradce, firmy ARCH-INVEST; na straně STK jsme se potýkali s problémem obsazení místa pracovníka sekretariátu ředitele, pečujícího o průběh přípravy výstavby.

Zatímco příprava výstavby Národní technické knihovny probíhala víceméně podle očekávání, druhý úkol vládního usnesení č. 699 z 12. 7. 2000, to jest transformace Státní technické knihovny na veřejnoprávní instituci, se téměř nepohnul z místa. Materiál analyzující možné cesty a navrhuje postup řešení byl sice projednán v rámci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, ale nakonec nebyl uzavřen a vedl jen ke zdlouhavým jednáním s deklarovaným cílem zjistit, jaké jsou přesně požadavky obou dotčených vysokých škol. Úkol tedy s již kritickou dobou možné realizace zůstal na rok 2006.

ŠKOLICÍ STŘEDISKO

V lednu 2005 uspělo školicí středisko STK v programu Ministerstva kultury „Veřejné informační služby knihoven“, podprogram 2 Mimoškolní vzdělávání knihovníků (VISK 2) vzdělávacím projektem „Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2005“ a získalo dotaci 32 000 Kč na lektorské honoráře. Projekt určený široké odborné veřejnosti je účastníky velice dobře hodnocen, bližší informace jsou v kapitole Výzkumné úkoly, granty.

Ve školním roce 2004/2005 byl poprvé realizován Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny, na nějž bylo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR uděleno naší knihovně na dobu tří let pověření* k vydávání dokladu o rekvalifikaci pro pracovní činnost odborný knihovník a informační pracovník. Kurz o 16 účastnících byl realizován v 32 pětihodinových lekcích v časovém období září 2004 až červen 2005. Absolventky dostaly osvědčení platná pro celou ČR. Většina z nich v knihovnách různého typu pracovala, pouze jedna z účastnic byla při nástupu do kurzu bez zaměstnání (již v průběhu kurzu však pracovní místo získala). Vysoká úroveň kurzu, ke které podstatně přispěli i lektori z řad vedoucích pracovníků STK, přilákala zájemce i o kurz otevíraný ve školním roce 2005/2006. Do školních lavic tak usedlo v září 2005 devatenáct účastníků. Kapacitní důvody nám nedovolily uspokojit všechny zájemce, někteří si proto rezervovali místa již na kurz školního roku 2006/2007.

Samozřejmostí i profesionální potřebou je trvalý aktivní zapojení do práce sekce vzdělávání Sdružení knihovníků a informačních pracovníků (SKIP). Kromě hlavního podílu na přípravě standardu pro rekvalifikační knihovnický kurz jsme se soustředili, jako každoročně již od roku 2000, na oblast metodiky dalšího vzdělávání manažerů knihoven a specialistů pro oblast vzdělávání v knihovnách. Školicí středisko STK za podpory dotace z programu Ministerstva kultury „Knihovna 21. století“ (podíl na projektu SKIP) zajistilo lektorsky kvalitně obsazený dvoudenní seminář „Mystery shopping jako metoda zjišťování kvality služeb“, který uzavíral cyklus témat předchozích let („Monitorování a vyhodnocování vzdělávání v instituci“ – 2004, „Tvorba programu vzdělávání v instituci – vzdělávací projekty a jejich náležitosti“ – 2003, „Analýza potřeb vzdělávání v instituci se zaměřením na knihovny“ – 2002 a „Personální management v knihovnách – rozvoj lidských zdrojů, Vzdělávání a rozvoj pracovníků, jeho systém

* V souladu s vyhláškou č. 21/1991 Sb., resp. č. 324/1992 Sb.

školicí středisko

a trendy“ – 2001. Seminář se těší stálému zájmu pracovníků knihoven a podle ohlasů z regionů se stává inspirací pro další vzdělávací projekty zaměřené konkrétně na speciální potřeby využití nových metod práce v knihovnách.

V rámci celonárodní akce „Březen – měsíc internetu“ začaly i v roce 2005 ve školicím středisku STK krátké vzdělávací akce pro nejširší veřejnost, a to v tématech „Seznámení s internetem“, „Portál STM“ a „Vyhledávání v katalogích, elektronické služby STK“. Kurzy byly nabízeny v pravidelných středečních odpoledních hodinách až do konce první poloviny roku, a po prázdninách pokračovaly. Nejvíce zájemců bylo tradičně o „Seznámení s internetem“.

Znalost anglického jazyka a dovednost jej používat je stále aktuální, proto pokračovaly i ve školním roce 2004/2005 kurzy anglického jazyka, a to od úrovně mírně pokročilých začátečníků po konverzaci pokročilých s rodilým mluvčím. Kurzy si hradí účastníci sami a kromě zaměstnanců STK je navštěvují i pracovníci jiných knihoven. Kurzy byly otevřeny i v září 2005 pro školní rok 2005/2006.

Školicí středisko je hojně využíváno pro interní vzdělávání pracovníků STK – jak v oblasti zpracování dokumentů, tak ve sféře služeb, které STK poskytuje svým uživatelům. Středisko je současně spolupořadatelem vzdělávacích a prezentačních akcí organizací spolupracujících s STK. Podílí se i na konání porad, zasedání komisí a na praktické části exkurzí pro studenty středních škol.

Celkového počtu 155 akcí pořádaných ve školicím středisku STK se během roku zúčastnilo 1 253 zájemců, z toho 70 ryze vzdělávacích akcí navštívilo 768 zájemců. Školicím střediskem STK však během roku prošlo celkem 2 911 osob, které se pravidelně zúčastňovaly i dalších celkem 85 akcí jiného než ryze vzdělávacího charakteru, například exkurzí, jednání komisí, porad apod.

Veškeré vzdělávací aktivity školicího střediska jsou prezentovány na webových stránkách http://www.stk.cz/skolici_stredisko.html, včetně programů jednotlivých akcí a možnosti elektronické přihlášky. Současně jsou tyto akce uváděny i v přehledu sekce vzdělávání SKIP Knihovnické konference, semináře, vzdělávací akce na adrese <http://www.stk.cz/Akce>.

VZTAHY K VEŘEJNOSTI

V roce 2005 nabraly na intenzitě aktivity související s přípravou výstavby Národní technické knihovny v Dejvicích, což se odrazilo i na činnosti referátu public relations.

Tvorba dokumentů pro získání potřebných povolení, jako jsou územní rozhodnutí a stavební povolení, není ještě příliš mediálně zajímavá, a tak se referát podílel spíše na organizaci setkání knihovníků ze Státní technické knihovny, knihoven ČVUT a Ústřední knihovny VŠCHT (jaké proběhlo např. koncem března v Telči nebo v širší sestavě v září 2005 v Pilsském mlýně) či na inspirační cestě knihovníků, architektů a projektantů do vybraných novostaveb německých technických knihoven (ve dnech 24.–25. 2. 2005).

Za významný počin související s novou budovou NTK považujeme také vydání prvního čísla občasníku Národní technická knihovna. Skládačku občasníku jsme distribuovali nejen partnerským vysokým školám, kde se setkala s velmi pozitivním ohlasem, ale i např. na konferenci CASLIN v Lednici či na semináři Knihovna a architektura v Olomouci. Občasník má i svou elektronickou verzi, kterou lze nalézt na webovských stránkách <http://www.stk.cz/ntk/projekt.html> věnovaných Národní technické knihovně. O NTK jsme pochopitelně informovali i při exkurzích, kterých v roce 2005 proběhlo celkem 26, z toho 23 pro studenty středních škol a zájemce z řad české veřejnosti (celkem 345 návštěvníků) a tři pro zahraniční zájemce. Zájem zejména o exkurze pro studenty středních průmyslových škol a gymnázií stále roste; pedagogové oceňují pracovní listy i to, jak jsou exkurze koncipovány.

Zmínka o Národní technické knihovně se objevovala i na školeních z cyklu určeného široké i odborné veřejnosti – v roce 2005 bylo možné navštívit školení základů internetu, na ně navazující školení o vyhledávání v katalozích STK a elektronických službách knihovny nebo školení o Portálu STM, a to na celkem 25 školeních. Školili pracovníci referenčního střediska, školicího střediska i referátu public relations.

Portál STM (www.portalstm.cz) doznal v loňském roce řady změn – po vyhodnocení přístupů na jednotlivé stránky portálu jsme ve spolupráci s referenčním střediskem navrhli úpravy struktury a designu stránek, jejichž cílem bylo zejména usnadnit návštěvníkům stránek orientaci. Vznikl také návrh nových stránek Virtuální polytechnické knihovny (www.vpk.cz), které budou nejen přehlednější, ale doplněné i o další informace a anglickou verzi. Novoročenka 2006 je

vztahy k veřejnosti

inspirována historickými fondy Státní technické knihovny, což bude i jedno z významných témat v tomto roce, neboť se mj. připravuje zveřejnění katalogu historického fondu STK. Ohlédnutí do historie je nepochybně zajímavé i v kontextu stále reálnějších rysů nabírající výstavby Národní technické knihovny v Dejvicích.

Pravidelně vycházel interní časopis Nejtek, který každý měsíc informuje o dění v knihovně; i loni jsme před Vánoci připravili pro zaměstnance, uživatele a přátele Státní technické knihovny vánoční koncert v Zrcadlové kapli Klementina.

VÝZKUMNÉ ÚKOLY A GRANTY

Výzkumný záměr MSM 000010001

„Zajištění informačních zdrojů a služeb z oblasti techniky a příbuzných věd pro výzkum a vývoj“

Řešení výzkumného záměru MSM 000010001 fakticky skončilo v roce 2004. Počátkem roku 2005 byla v souladu s pokyny MŠMT vypracována závěrečná zpráva o řešení výzkumného záměru, která byla poté odeslána k posouzení dvěma oponentům schváleným poskytovatelem podpory – PhDr. Haně Pessrové, CSc. a Prof. PhDr. Jiřímu Cejpkovi, CSc. Dne 22. března 2005 se konalo v STK závěrečné oponentní řízení. Oponentní rada přijala jednomyslně výsledky řešení výzkumného záměru v letech 1999–2004 a konstatovala, že všechny cíle výzkumného záměru byly beze zbytku splněny.

Program 1N

„Informační infrastruktura výzkumu“, program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Projekt 1N04124

Primární elektronické zdroje z oblasti technických a aplikovaných přírodních věd pro vědu a výzkum

Příjemce podpory: *Státní technická knihovna*

Řešitelka: *Mgr. Štěpánka Žižková*

V rámci řešení tohoto projektu byly v roce 2005 v nepřetržitém a prakticky bezproblémovém provozu realizovány přístupy oprávněných uživatelů (členů konsorcií) k elektronickým titulům nakladatelství Springer Verlag, Kluwer Academic Publishers, John Wiley & Sons a Elsevier Science sjednané v roce 2004. Smluvním administrátorem těchto konsorcií je v souladu s podmínkami programu firma Suweco CZ.

výzkumné úkoly a granty

Dne 20. dubna proběhlo celostátní setkání členů konsorcia Elsevier Science, kde byl diskutován a odsouhlasen postup a metodika změn obsahu UTL* kolekcí. Zápis a presenční listina ze setkání jsou přístupné na adrese: <http://www.portalstm.cz/Koord/>.

Také text zprávy o řešení projektu a veškeré statistiky za rok 2005 za všechna provozovaná konsorcia jsou přístupné na výše zmíněné adrese.

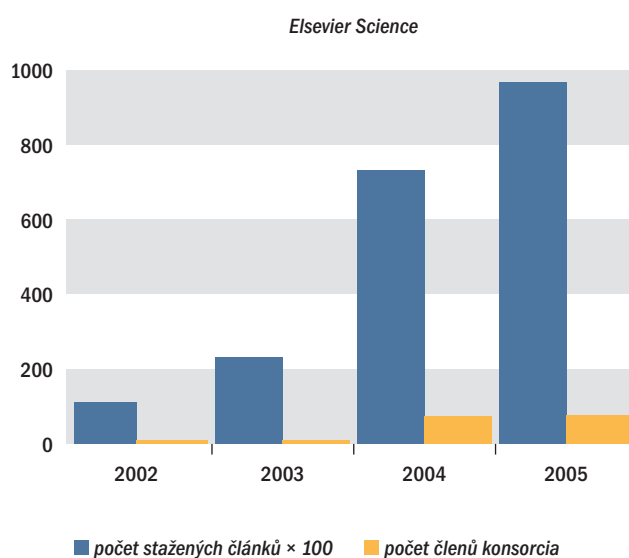
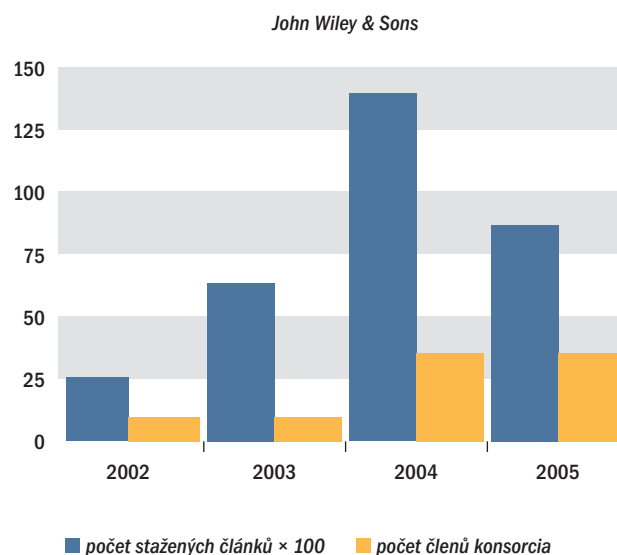
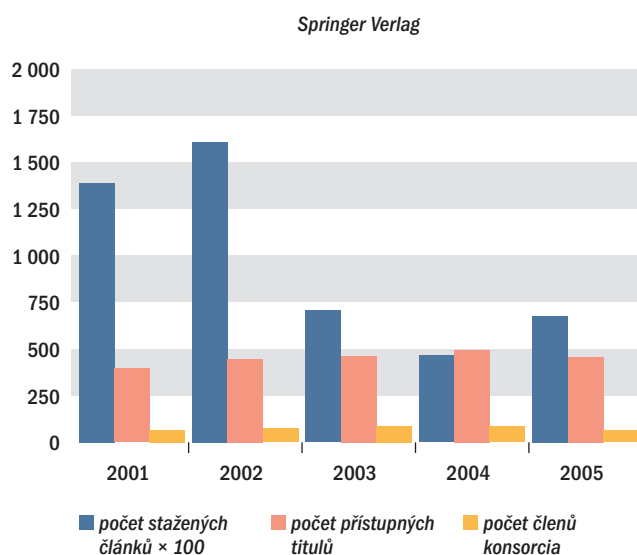
Základní údaje o konsorciích:

	Springer Verlag	Kluwer Academic Publishers	John Wiley & Sons	Elsevier Science
Počet přístupných titulů	426	704, celá kolekce	194	Předplatné jednotlivého účastníka + UTL kolekce podle příslušnosti účastníka
Hloubka retrospektivy	Celá kolekce, bez omezení	Od ročníku 1997	Od ročníku 1997	Od ročníku 1994
Cenový strop (price cap)	6,5 %	6 %	5 %	5 %
Počet členů v roce 2005	71	42	35	73
Flukuační pásmo	0 %, povinnost udržení objemu předplatného jednotlivými členy konsorcia	0 %, povinnost udržení objemu předplatného jednotlivými členy konsorcia	10 % finančního objemu předplatného konsorcia je možné pro následující rok obměnit, celkový finanční objem konsorcia však musí být zachován	0 %, povinnost udržení objemu předplatného jednotlivými členy konsorcia
MVS	Povolena elektronicky prostřednictvím zabezpečeného serveru	Povolena elektronicky prostřednictvím zabezpečeného serveru	Povolena elektronicky prostřednictvím zabezpečeného serveru	Povolena elektronicky prostřednictvím zabezpečeného serveru
Vzdálený přístup – remote access	Povolen	Povolen	Povolen	Povolen
Poskytnuté archivy	Po ukončení licence garantován přístup do titulů předplácených účastníky konsorcia a publikovaných během trvání platnosti smlouvy, tj. 2005–2008	Po ukončení licence garantován přístup do celé kolekce titulů publikovaných během trvání platnosti smlouvy, tj. 2004–2008	Po ukončení licence garantován přístup do titulů předplácených účastníky konsorcia a publikovaných během trvání platnosti smlouvy, tj. 2004–2008	Po ukončení licence garantován přístup do vlastních předplácených titulů od ročníku 1995
Statistický server	Statistiky ve formátu COUNTER	Statistiky ve formátu COUNTER	Statistiky ve formátu COUNTER	Statistiky ve formátu COUNTER

* UTL – Unique Title List jsou kolekce titulů předplácených i nepředplácených členy konsorcia Elsevier, které jsou pro vybranou tématickou skupinu institucí důležité. Tituly uvnitř jednotlivých UTL, a tedy i jejich členové, jsou seskupeni podle velmi hrubého tématického principu. Samotné delegování titulů do UTL kolekcí sice proběhlo pod vedením pracovní skupiny pro elektronické zdroje Asociace knihoven vysokých škol již v roce 2004, přesto členové konsorcia během podzimu 2004 zjistili, že některé obory zůstaly, ať již z důvodu vlastní liknavosti při tvorbě kolekcí či „slabého“ hlasu při dojednávání, nepokryty. Z tohoto důvodu bylo nutné vyjednat s nakladatelstvím Elsevier možnost obsah UTL kolekcí zásadně přehodnotit, což se v první polovině roku 2005 podařilo.

Počet stažených článků, členů konsorcií a přístupných titulů*

výzkumné úkoly a granty

* Grafické znázornění vývoje počtu stažených článků, členů konsorcií a přístupných titulů je přiloženo pouze u těch konsorcií, která byla sjednávána a provozována již v rámci projektů programu LI a existuje pro ně tedy již bohatý statistický materiál.

Projekt 1N04144**Multilicence na vstup do Web of Knowledge
(přístup do Web of Science a Journal Citation Reports)****Příjemce podpory:** *Knihovna Akademie věd ČR***Řešitelka:** *PhDr. Ivana Kadlecová***Spolupříjemce:** *Státní technická knihovna***Spoluřešitelka:** *Mgr. Mária Kolářová*

Databáze zajišťuje přístup do databází Web of Science a do databáze Journal Citation Reports.

Web of Science umožňuje přístup do tří databází:

- ♦ Science Citation Index Expanded, kde je zpracováváno 5 900 titulů periodik ze 150 vědních oborů s retrospektivou do roku 1980, retrospektiva je od r. 1945, ale licence zajišťuje přístup k datům od r. 1980 po současnost;
- ♦ Social Sciences Citation Index, kde je zpracováváno více než 1 700 titulů z 50 společenskovedních oborů s retrospektivou do roku 1980, retrospektiva je od r. 1956, díky licenci máme přístup k datům od r. 1980 po současnost;
- ♦ Arts & Humanities Citation Index, která zpracovává více než 1 140 titulů zaměřených na umění a humanitní vědy s retrospektivou od roku 1980, retrospektiva od r. 1975, přístup k datům od r. 1980 po současnost.

JCR Web (Journal Citation Reports on the Web) je souhrnná polytematická databáze zpřístupňující údaje, které vyhodnocují odborné vědecké časopisy pomocí indexu – Impact faktoru. Databáze JCR je využívána především pracovníky knihovny.

Řešitelem projektu je Knihovna AV ČR, Státní technická knihovna je jedním z 39 spoluřešitelů projektu.

Uživatelé mohou samostatně využívat tuto databázi ve všech studovnách v STK nebo za pomoci řešeršera v referenčním středisku, případně si objednat zhotovení řešerše poštou nebo elektronicky za úhradu.

Projekt 1N4167 – OCLC FirstSearch Service**Příjemce podpory:** *Národní knihovna ČR***Řešitel:** *PhDr. Hanuš Hemola***Spolupříjemce:** *Státní technická knihovna***Spoluřešitelka:** *Mgr. Mária Kolářová*

Služba FirstSearch kombinuje funkci souborných katalogů, meziknihovnických služeb, dodávání dokumentů a elektronických plných textů. Nejvýznamnější službou FirstSearch je přístup k OCLC Online Union Catalog – WorldCat, který obsahuje více jak 48 milionů bibliografických záznamů s lokacemi knihoven. Služba FS zahrnuje další profesionální zdroje pro ověřování citací, lokalizací – OCLC Article-First, OCLC PapersFirst a OCLC ProceedingsFirst. Je významnou pomůckou při poskytování mezinárodních meziknihovnických služeb.

Řešitelem projektu je Národní knihovna ČR, Státní technická knihovna je jedním ze 17 spoluřešitelů projektu. Služba je dostupná pro uživatele v referenčním středisku na přístupové heslo a využívána je především pracovníky mezinárodní meziknihovnické služby při uspokojování požadavků MMS.

VISK

výzkumné úkoly a granty

„Veřejné informační služby knihoven,“ program Ministerstva kultury ČR

VISK 2 podprogram 2

„Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven“

Projekt Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2005

Příjemce podpory: Státní technická knihovna

Řešitelka: PhDr. Zdenka Kloučková

Projekt byl realizován v sedmi seminářích, z toho v jednom dvoudenním, za účasti celkem 135 zájemců z řad pracovníků 66 knihoven a veřejně přístupných informačních institucí. Potvrdil se, jako v letech předešlých, zájem zejména o praktickou podobu školení, což nás vedlo k uspořádání dvou seminářů modulu 2 „Elektronické služby knihoven prakticky“ na úkor modulu 1, v němž nebyly nabízeny žádné novinky. Témata modulu 1 byla totiž velice často prezentována na významných knihovnických akcích, jako jsou Knihovny současnosti v Seči, Automatizace knihovnických procesů v Liberci, Celostátní porady vysokoškolských knihoven pořádané Asociací knihoven vysokých škol aj. Zájem o praktickou podobu školení (modul č. 2) nás přesvědčuje o postupném využívání elektronických služeb dalšími knihovnami a o snaze řady knihoven se do tohoto procesu aktivně či pasivně zapojit. Příjemným zjištěním je jistá úroveň počítačové gramotnosti účastníků jako důsledek intenzivních kurzů základní počítačové gramotnosti na úrovni ECDL, pořádaných jinými knihovnami. Přehledně zpracované zpětné vazby – anonymní dobrovolné hodnocení akcí účastníky – jsou samozřejmou přílohou každé vzdělávací akce.

Modul č. 3 „Digitální knihovna“ se svými tématy Microsoft Office – Visual Basic for Application (VBA), Značkovací jazyky, XML a webové služby, Získávání informací pomocí webových služeb, Webové služby prakticky a Co vám říká OAI-PMH? poskytl pracovníkům knihoven základní informaci o trendech a možnostech jejich využití v oblasti elektronických knihoven. Podle názoru některých účastníků by řada z nich uvítala kurz s větší hodinovou dotací i za cenu adekvátního vložného.

Všechny akce byly avizovány v přehledu knihovnických akcí na adrese <http://www.stk.cz/Akce>. Dotace byla využita v souladu s podmínkami programu výhradně na lektorské honoráře a školení se konala bez vložného účastníků. Vkladem Státní technické knihovny do projektu byly režijní náklady – kompletní organizační zabezpečení, vtištění programů, pracovních a studijních materiálů a drobné občerstvení. Akce se setkaly opět s velmi příznivým ohlasem účastníků, kladně byl hodnocen jak výběr témat a úroveň lektorů, tak organizační zabezpečení.

VISK 3 – podprogram 3 „Informační centra veřejných knihoven – ICEKNI“

Projekt „Systém dodávání dokumentů“

Příjemce podpory: Státní technická knihovna

Řešitel: Ing. Bohdan Šmilauer

Projekt dodávání dokumentů „Document Delivery System“ si stanovil za svůj cíl pokračovat v modernizaci otevřeného a propojitelného systému dodávání dokumentů pro knihovny, které mají zájem o efektivní služby dodávání dokumentů bez větších nároků na investice do licencí využívaného softwaru. Rozvoj nových a vylepšení stávajících funkcí systému ovlivnily zejména požadavky a návrhy ze strany těchto knihoven.

Systém DDS se v uplynulém roce rozšířil o exporty dat do účetních systémů, zadávání tzv. „speciálních“ požadavků na meziknihovní výpůjční službu podle konkrétního požadavku uživatele s dohodnutou cenou zakázky a online požadavků, při kterých je dokument stažen přímo v elektronické podobě, pokud to umožňuje licenční smlouva. Některé nové funkce DDS byly v rámci projektu zavedeny i v STK – v systémech SC-VPK a SFX, který je nyní schopen určit lokace knihoven, kde se požadovaný dokument nachází, a navigovat uživatele přímo na ně. Nesporným ekonomickým přínosem při vývoji a modernizaci systému dodávání dokumentů je využití open source softwarů FireBird a Linux, čímž dochází ke zlevnění provozu systému. Tuto vlastnost ocenilo i oddělení referenčních služeb Národní knihovny ČR, které nahradilo dosud provozovaný a licenčními poplatky zatížený systém elektronického dodávání dokumentů DODO systémem DDS.

Výsledky projektu včetně doporučení pro další vývoj služby DDS byly prezentovány na mezinárodní konferenci CASLIN '05 v Lednici na Moravě. Systém je doporučován pro jakoukoli knihovnu, která chce nabídnout vlastní službu dodávání dokumentů bez nároků na platby licenčních poplatků.

VISK 7 – podprogram 7 „Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius“

Projekt „Reformátování bohemikálních časopisů z historického fondu STK, III. etapa 2005“

Příjemce podpory: Státní technická knihovna

Řešitelka: Mgr. Štěpánka Žižková (*PhDr. Anna Patočková do 31. 3. 2005*)

Státní technická knihovna připravila a předala k reformátování dalších patnáct svazků titulu „Chemické listy pro vědu a průmysl“ (sv. 8–22). Při kompletaci řady jsme zjistili, že ve fondu STK chybí sv. 11. Nastalou situaci jsme řešili výpůjčkou tohoto svazku z fondu Vědecké knihovny v Olomouci prostřednictvím služby MVS.

Od roku 2003 byly reformátovány již čtyři tituly časopisů plně a pátý částečně, což představuje 72 svazků, tj. 22 459 obrázků.

Originály dokumentů byly v Centrálním depozitáři NK ČR v Hostivaři opatřeny ochrannými obaly z nekyselé archivní lepenky. Nosiče s reformátovanými dokumenty jsou uchovávány v referátu historického fondu STK.

výzkumné úkoly a granty

VISK 9 – podprogram 9 „Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit“

Projekt „Harmonizace databáze personálních autorit Národní knihovny ČR: etapa I“

Příjemce podpory: Státní technická knihovna

Řešitelka: Radka Římanová

V rámci tohoto projektu byly čištěny přístupové rejstříky katalogu od duplicitních a chybných záznamů a zároveň byly vytvářeny návrhy nových autoritních záznamů. Na sklonku roku byla Ministerstvu kultury podána žádost o podporu pro další etapu projektu.

Tabulka s jednotkovým vymezením položek rejstříků, kterých se týká etapa I. a etapa II. projektu čištění autorských rejstříků katalogu STK

Uvedená čísla byla přesně platná ke 14. 12. 2005. Každý den dochází k jejich změně při čištění rejstříku v práci jednoho pracovního úvazku STK a při katalogizaci nových přírůstků

Písmeno	Celkový počet řádků v rejstříku	Z toho se statusem národní autority	Zkontrolováno v roce 2005*
A	9 014	909	10 563
B	28 980	2 174	7 788
C	7 988	448	4 425

* Celkový počet kontrolovaných řádků, včetně těch, které byly jako duplicitní vymazány z databáze.

ING. MARIE VADLEJCHOVÁ
ekonomická náměstkyně

HOSPODAŘENÍ STK, MATERIÁLNÍ, PROVOZNÍ A PRACOVNÍ PODMÍNKY

Státní technická knihovna je přímo řízenou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Sídlí a své služby provozuje v Klementinu, kde má pronajato od Národní knihovny ČR celkem 4 184,62 m² nebytového prostoru. Kromě toho má STK depozitní sklady v Praze 4-Písnici a ve Lhotě u Dolních Břežan.

Přibližně z 97 % je STK financována přímo ze státního rozpočtu a ze 3 % výnosy ze svých služeb a čerpáním ze svých finančních fondů. Závazné ukazatele rozpočtu STK na rok 2005 byly stanoveny v několika postupných úpravách. Konečný rozpis závazných ukazatelů rozpočtu Státní technické knihovny na rok 2005 byl stanoven v následující výši:

Položka	Částka v tis. Kč
Náklady na provoz celkem	118 697
Výnosy celkem	4 945
Příspěvek na provoz celkem	113 752
Limit mzdových prostředků	30 163
v tom: limit prostředků na platy	29 931
limit OON	232
Příděl do FKSP	599
Ostatní běžné výdaje	82 990
Provozní běžné výdaje	72 445
Zákonné odvody	10 545
Limit počtu zaměstnanců	150,81

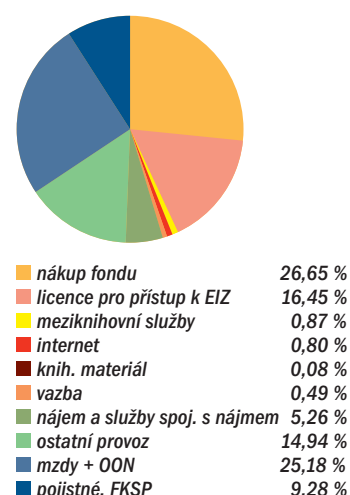
Příspěvek na provoz Státní technická knihovna použila plně na zajištění své hlavní činnosti a na plnění úkolů v roce 2005. Při svém hospodaření se Státní technická knihovna řídila zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

Hospodářským výsledkem hlavní činnosti STK za rok 2005 je zisk ve výši

76 296,48 Kč. Výnosy za rok 2005 dosáhly výše 124 345 101,08 Kč, náklady 124 268 804,60 Kč. Výnosy byly dosaženy v hlavní činnosti, jinou činnost STK nevykonává.

hospodaření STK, materiální, provozní a pracovní podmínky

náklady v roce 2005

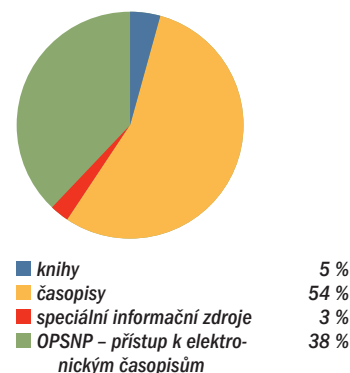
Hodnocení nákladů

Náklady STK dosáhly výše 124 268 804,60 Kč. Největší nákladovou položkou v roce 2005 byla položka spotřeba materiálu ve výši 39 241 528,32 Kč. Tato položka zahrnuje i nákup knihovního fondu v klasické, tj. tištěné formě, a proto je nejvyšší nákladovou položkou v knihovně. Druhou nejvyšší nákladovou položkou byly ostatní služby, které dosáhly výše 31 499 931,77 Kč. Tato položka je velmi rozsáhlá a zahrnuje služby od nájemného v Klementinu přes úklid až po platby za telekomunikační spoje nebo platby za přístup k plným textům elektronických časopisů. Mzdové náklady dosáhly výše 31 287 552 Kč a náklady na zákonné sociální pojištění výše 10 910 878 Kč.

Pro úplnost uvádíme, že na nákup knihovního fondu (knihy, časopisy, speciální informační zdroje a elektronické časopisy) bylo v roce 2005 vynaloženo 53 558 tisíc Kč. Přehled o jednotlivých položkách nákupu dává tabulka:

Název	Skutečnost v Kč
Knihy	2 422 782,49
Časopisy	29 337 767,83
Speciální informační zdroje	1 354 347,40
OPSNP – přístup k elektronickým časopisům	20 443 709,22
Celkem	53 558 606,94

náklady na informační zdroje

Hodnocení výnosů

Výnosy STK dosáhly v roce 2005 výše 124 345 101,08 Kč. Nejvyšší částku, tj. 113 752 000 Kč celkem, tvořil příspěvek MŠMT na provoz. Tržby z prodeje služeb knihovny za rok 2005 dosáhly výše 2 358 292,43 Kč.

Přehledné členění oblasti výnosů dává následující tabulka:

Položka	Skutečnost v tis. Kč
Příspěvek MŠMT na provoz celkem	113 752
Tržby z prodeje služeb*	2 358

* Nejvyšší položkou z prodeje služeb jsou tržby za mezinárodní meziknihovní služby (od tuzemských subjektů 1 465 tis. Kč, od zahraničních subjektů 7 tis. Kč), poplatky za registraci uživatelů dosáhly 554 tis. Kč, tržby za kopírovací služby 329 tis. Kč. Zbytek 41 tis. Kč tvořily služby za rešerše, kopie obsahů a za diskety, které si uživatelé mohou koupit, pokud potřebují zkopírovat výsledky práce na PC ve studovnách.

hospodaření STK,
materiální, provozní
a pracovní podmínky

Úroky	159
Kursově zisky	321
Zúčtování fondů	6 309
Jiné ostatní výnosy	1 446
Celkem	124 345

Položka zúčtování fondů ve výši 6 309 tisíc Kč představuje částku 1 179 149,00 Kč na krytí překročení limitu mzdových prostředků z fondu odměn, 1 249 830,90 Kč na opravy depozitních skladů STK z fondu reprodukce majetku a 3 879 794,57 Kč na krytí rozpočtovaných potřeb z rezervního fondu.

Přehled čerpání mzdových prostředků v roce 2005

Na mzdové prostředky bylo vynaloženo celkem 31 110 149 Kč, z toho 20 tis. Kč z účelové podpory projektu 1N04124. Z prostředků OPMP bylo celkem čerpáno 187 403 Kč, z toho 32 tis. Kč z účelové podpory programu VSK 2.

Překročení závazného ukazatele „prostředky na platy“ v celkové výši 1 179 149 Kč, je plně kryto čerpáním této částky z fondu odměn v souladu s odst. 2 § 59 zákona 8/2000 Sb. Úspora v čerpání prostředků OPMP ve výši 54 597 Kč se netýká účelově přidělených prostředků.

Čerpání účelových prostředků

Čerpání účelových prostředků bylo rozděleno do oblastí: projekty MŠMT, projekty výzkumu a vývoje (VaV) a kmenová činnost.

Z projektů MŠMT byla celá částka 46 300 tisíc Kč v STK vyčerpána na projekt „Hybridní knihovna“.*

Z projektů VaV byl v STK realizován projekt 1N04124 „Primární elektronické zdroje“ z programu VaV „Informační infrastruktura výzkumu“. Z částky 12 272 tisíc Kč bylo vyčerpáno celkem 12 270 830,10 Kč. Nevyčerpaná částka

* Příspěvek na hlavní činnost STK je členěn na tzv. kmenovou činnost a projekt „Hybridní knihovna“. Projekt Hybridní knihovna (dříve Projekt STK) od r. 2000 sleduje zájem zřizovatele o účelové financování vybraných aktivit STK. V r. 2005 byl gremiální poradou náměstka MŠMT pro vědu a vysoké školství projednán materiál č. STK/89/05 ze dne 19. 5. 2005, kterým byl přijat nový název projektu a který nově definoval prioritní aktivity. Nový název vyjadřuje záměr budovat STK jako knihovnu s fondy tradičními i elektronickými resp. digitálními, poskytující služby na bázi klasických i moderních informačních technologií, a to v prostředí mezinárodní meziknihovní spolupráce s využitím globálních počítačových sítí.

Do tohoto projektu byla zařazena účelová podpora:

- Informačních fondů a služeb jako základu – předmětu hlavní činnosti STK, tj. nákupu informačních zdrojů (tradičních i elektronických), přístupu ke vzdáleným informačním zdrojům (licence), dodávání dokumentů prostřednictvím meziknihovních služeb národních a mezinárodních, ochrany fondů (vazbou, konzervací, digitalizací dokumentů určených k dlouhodobému uchování resp. archivaci)
- Informační techniky a technologie jako nástroje zpracování a zpřístupňování fondů a služeb, tj. podporu nákupu a obnovy výpočetní techniky, nákupu a obnovy programového vybavení a nákupu komunikačních a síťových služeb.

1 169,90 Kč byla v rámci vypořádání finančních vztahů se státním rozpočtem za rok 2005 převedena na běžný účet cizích prostředků MŠMT.

V rámci kmenové činnosti byly STK poskytnuty účelově vázané prostředky pro platby příspěvků mezinárodním organizacím v celkové částce 114 tisíc Kč. Z této částky byly zaplaceny příspěvky na rok 2005 a 2006 v celkové výši 93 471,42 Kč. Nevyčerpaných 20 528,58 Kč bylo vráceno na běžný účet cizích prostředků MŠMT.

Dále v rámci kmenové činnosti STK byly použity finanční prostředky na čtyři projekty programu Veřejné informační služby knihoven (VISK) v celkové výši 320 tisíc Kč, které byly převedeny z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury ČR:

- ♦ Projekt VISK 2 – „Moderní informační a komunikační technologie v knihovnictví 2005“ ve výši 32 tisíc Kč na OON. Celá částka byla vyčerpána.
- ♦ Projekt VISK 3 – „Systém dodávání dokumentů“ ve výši 168 tisíc Kč. Na projekt byla vyčerpána částka 167 999 Kč. Nevyčerpaná částka ve výši 1 Kč byla převedena na běžný účet cizích prostředků MŠMT.
- ♦ Projekt VISK 7 – „Reformátování bohemikálních časopisů z historického fondu STK“ ve výši 50 tisíc Kč. Celá částka byla vyčerpána.
- ♦ Projekt VISK 9 – „Harmonizace databáze personálních autorit STK se souborem národních autorit NK ČR“ ve výši 70 tisíc Kč. Celá částka byla vyčerpána.

**hospodaření STK,
materiální, provozní
a pracovní podmínky**

Přehled užití investičních zdrojů

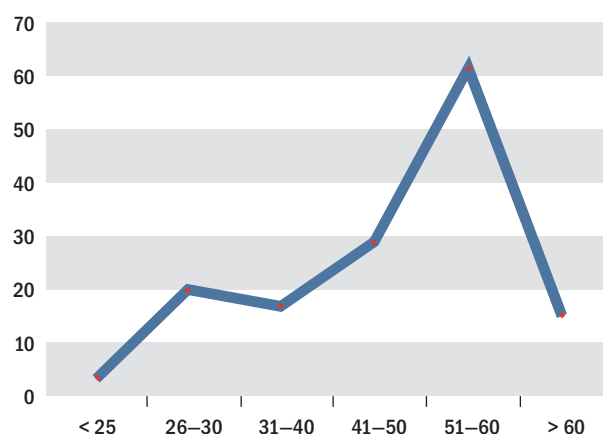
Největší položkou je příprava výstavby budovy Národní technické knihovny – akce ISPROFIN 233 01B 001 – Národní technická knihovna. Akce je financována jako individuální investiční dotace. Z rozpočtu 49 500 tisíc Kč na rok 2005 bylo vyčerpáno 10 937 251 Kč.

Z fondu reprodukce majetku STK byla použita částka 3 530 038 Kč, a to:

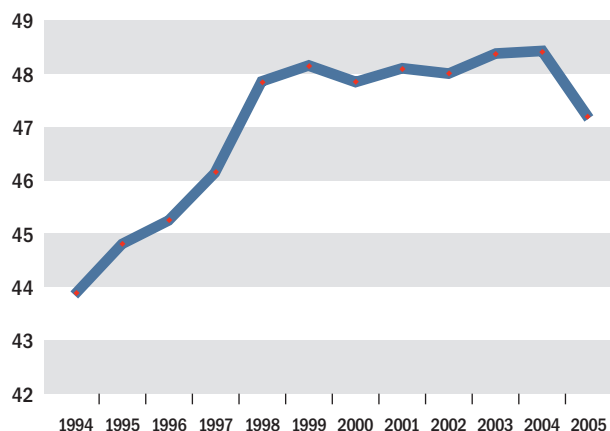
- ♦ na nákup samostatných movitých věcí (výpočetní a reprografická technika) – 1 504 752 Kč,
- ♦ na nákup dlouhodobého nehmotného majetku (software) – 796 485 Kč,
- ♦ na rekonstrukci vytápění budovy 2 v depozitním skladu v Písnici – Praha 4 s cílem snížit spotřebu elektrické energie – 534 863 Kč,
- ♦ na rekonstrukci vytápění haly 2 v depozitním skladu ve Lhotě u Dolních Břežan s cílem snížit spotřebu elektrické energie – 629 867 Kč,
- ♦ na poplatek za zhodnocení stavebního pozemku – 64 071 Kč.*

* V roce 2004 vybuďovala obec Lhota u Dolních Břežan veřejnou kanalizaci a vodovod. Dle obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku jeho připojením na vodovod a kanalizaci č.9/2004 stanovil OÚ Dolní Břežany v roce 2005 pro depozitní sklady STK platebním výměrem poplatků ve výši 64 071 Kč. Dle stanoviska odborných pracovníků odboru reprodukce majetku MŠMT byl tento poplatek za zhodnocení stavebního pozemku uhrazen z investic.

věková struktura zaměstnanců STK v roce 2005

věková struktura zaměstnanců STK v letech 1994–2005

Péče o zaměstnance

V roce 2005 dosáhl průměrný počet zaměstnanců – fyzických osob čísla 157, průměrný věk byl 47,2 roků. Přepočtený stav činil 147,81 úvazků. Od 1. 1. do 31. 12. 2005 přitom prošlo knihovnou 171 zaměstnanců.

Následující grafy ilustrují věkovou strukturu zaměstnanců STK v roce 2005 a křivku vývoje věkové struktury od r. 1994 do současnosti.

Státní technická knihovna zajišťuje všem svým zaměstnancům závodní stravování v závodní jídelně Magistrátu hlavního města Prahy, kterou provozuje firma Aramark, s. r. o. Vzdálenost od pracoviště STK je cca dvě minuty pomalé chůze.

Smlouvu o poskytování závodní preventivní péče má STK uzavřenou se Všeobecnou fakultní nemocnicí v Praze. Závodní preventivní péči poskytuje zaměstnancům STK lékařka VFN v prostorách Magistrátu hlavního města Prahy každý pracovní den v době od 8.00 do 13.00 hodin. Zájemci z řad zaměstnanců STK byli očkováni proti chřipce a proti klíšťovému zánětu mozkových blan.

Další pravidelná péče o zaměstnance STK byla realizována prostřednictvím fondu kulturních a sociálních potřeb – rekreace dětí zaměstnanců, dary při životních a pracovních výročích, sociální půjčky a výpomoci. Na závěr roku byl pro zaměstnance a přátele STK uspořádán v Zrcadlové kapli v Klementinu vánoční koncert.

Úpravy objektů

V roce 2005 pokračovaly opravy především prostorů pro uživatele služeb Státní technické knihovny v Klementinu, a to ve spolupráci s Národní knihovnou ČR jako vlastníkem objektu. Na základě kontrolou zjištěného stavu kanceláří a dalších vnitřních prostor bylo doplněno vybavení jednotlivých kanceláří v Klementinu, provedeny drobné opravy, malování apod.

V depozitním skladu v Písnici a v depozitním skladu ve Lhotě u Dolních Břežan byly provedeny potřebné opravy a úpravy především v průběhu letních měsíců. Opravy byly financovány z prostředků fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje financování oprav hmotného dlouhodobého majetku dle odst. 2, § 58 zákona 218/2000 Sb. Použitá částka dosáhla výše 1 249 831 Kč.

Částka byla použita takto:

- ♦ 39 400 Kč nové okapové svody v depozitním skladu ve Lhotě,
- ♦ 39 877 Kč oprava soc. zařízení a chodby v depozitním skladu v Písnici,
- ♦ 196 350 Kč oprava a nátěr oplocení depozitního skladu ve Lhotě,
- ♦ 581 504 Kč oprava a nátěr fasády haly 3 v depozitním skladu ve Lhotě,
- ♦ 392 700 Kč oprava a nátěr fasády haly 1 v depozitním skladu ve Lhotě.

PŘEHLED ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

Zdroje přístupné online

AnI Full

Blackwell Synergy

Česká národní bibliografie

EBSCO/EIFLDirect

Encyklopedie COTO.JE

EZB (*Knihovna elektronických časopisů*)

Google Scholar

IEEE Computer Society Digital Library

IOP Electronic Journals

Kluwer Online

KNOVEL

Lecture Notes in Computer Science

Memoriam Project – Manuscriptorium

OCLC FirstSearch

Portál STM (věda, technika, medicína)

Science Direct/Elsevier Science

Scopus

Springer LINK

TAM-TAM

Ulrich's Periodical Directory

Web of Knowledge – JCR + Web of Science

Wiley InterScience

Wer liefert was?

přehled elektronických
informačních zdrojů

Databáze na CD-ROM v síťové nebo lokální verzi

ASPI

Česká národní bibliografie

ČNI (databáze ČS norem)

Firemní monitor

ISSN Compact

MDT

SIGLE

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2005

- ♦ §18, odst. 1, písm. a)
Počet podaných žádostí o informace: 0
- ♦ §18, odst. 1, písm. b)
Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- ♦ §18, odst. 1, písm. c)
Opis podstatných částí každého rozsudku soudu: 0
- ♦ §18, odst. 1, písm. d)
Výsledky řízení o sankcích za nedodržování tohoto zákona bez uvádění osobních údajů: 0
- ♦ §18, odst. 1, písm. e)
Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: 0

PUBLIKAČNÍ A PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Publikační činnost

- ŘÍMANOVÁ, Radka; BULÍNOVÁ, Eva.** Bibliotheca Universalis – How to Organize Chaos? *Ikaros* [online]. 2005, roč. 9, č. 11 [cit. 2006-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.ikaros.cz/node/2034>. ISSN 1212-5075.
- ŘÍMANOVÁ, Radka.** Mění se role katalogizátorů v knihovně Oregon State University. *Ikaros* [online]. 2005, roč. 9, č. 5 [cit. 2006-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.ikaros.cz/node/1903>. ISSN 1212-5075.
- ŘÍMANOVÁ, Radka.** Kvalitní katalog – nezbytný zdroj pro poskytování služeb knihovny. In *Sborník Knihovny současnosti 2005 : Sborník z 13. konference pořádané ve dnech 13.–15. září 2005 v Seči u Chrudimi*. Brno: Sdružení knihoven ČR, 2005. s. 218–227. ISBN 80-86249-33-6.
- ŘÍMANOVÁ, Radka; BARTL, Zdeněk.** Soubory autorit a internet. In *Automatizace knihovnických procesů – 10 : sborník z 10. ročníku semináře, pořádaného ve dnech 3.–4. května 2005 v Liberci*. Praha: ČVUT – Výpočetní a informační centrum, 2005. s. 87–94. Dostupný také z WWW: <http://www.akvs.cz/akp-2005/13-rimanova.pdf>. ISBN 80-01-03228-0.
- ŠMILAUER, Bohdan.** VPK – Document Delivery. In *Služby knihoven – nové trendy : sborník příspěvků ze semináře CASLIN 2005, pořádaného ve dnech 19.–23. června 2005 v Lednici*. Brno: MZK, 2005, s. 38–52. Dostupný také z WWW: <http://www.mzk.cz/CASLIN05/dokumenty/sbornik.doc>. ISBN 80-7051-164-8.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** Konsorcia v ČR. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2005, roč. 5, č. 1 [cit. 2006-03-13]. Dostupný z WWW: <http://kzv.kkvysociny.cz/archiv.aspx?id=229&idr=1&idci=2>. ISSN 1213-82311.

Přednášková činnost

- HANINGEROVÁ, Jiřina.** *Mezinárodní meziknihovní služby*. Rekvalifikační knihovnický kurs. Praha, STK, únor 2005.
- HANINGEROVÁ, Jiřina.** *Mezinárodní meziknihovní služby*. Seminář Elektronické služby knihoven prakticky. Praha, STK, září 2005.

- HEJNÁ, Lucie.** *Virtuální polytechnická knihovna a Portál STM.* Konference Knihovny současnosti. Seč, září 2005.
- HEJNÁ, Lucie; OUZKÁ, Marcela.** *Portál STM.* Cyklus školení pro veřejnost. Praha, STK, březen–červen a říjen–listopad 2005.
- KOLÁŘOVÁ, Mária.** *Elektronické služby knihoven.* Seminář Elektronické služby knihoven prakticky. Praha, STK, září 2005.
- KOLÁŘOVÁ, Mária.** *Meziknihovní služby – EDS.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2004/2005. Praha, STK, březen 2005.
- MACHALOVÁ, Linda.** *Základy Internetu.* Cyklus školení pro veřejnost. Praha, STK, březen–červen a říjen–listopad 2005.
- NOVÁK, Petr.** *Virtuální polytechnická knihovna (VPK) a nové trendy poskytovaných služeb.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2004/2005. Praha, STK, březen 2005.
- NOVÁK, Petr.** *Využití internetu v knihovnách.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2004/2005. Praha, STK, březen 2005.
- NOVÁK, Petr.** *Souborné katalogy.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2004/2005. Praha, STK, duben 2005.
- NOVÁK, Petr.** *Základy Internetu.* Školení pro veřejnost. Praha, STK, květen 2005.
- OUZKÁ, Marcela.** *Souborný katalog VPK – údržba a novinky.* Seminář Setkání účastníků systému VPK. Praha, STK, 23. 5. 2005.
- PATOKOVÁ, Lenka.** *Vyhledávání v katalogích, elektronické služby STK.* Cyklus školení pro veřejnost. Praha, STK, březen–červen a říjen–prosinec 2005.
- PÍŠKOVÁ, Milada.** *Věcná katalogizace.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 15. 12. 2005.
- PÍŠKOVÁ, Milada.** *Věcný popis STK.* Cyklus přednášek pro pracovníky odboru služeb STK. Praha, STK, 17. 10., 19. 10., 20. 10., 21. 10. 2005.
- ŘÍMANOVÁ, Radka.** *Jmenné autority.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 15. 12. 2005.
- ŘÍMANOVÁ, Radka.** *Jmenný popis.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 1. 12. 2005.
- ŘÍMANOVÁ, Radka.** *Kooperativní systém NK ČR pro vytváření národních autorit: zkušenosti STK.* Setkání členů katalogizační komise SKIP, Praha, 5. 10. 2005.
- ŘÍMANOVÁ, Radka.** *Kvalitní katalog – nezbytný zdroj pro poskytování služeb knihovny.* Knihovny současnosti 2005. Seč, 14. 9. 2005.
- ŘÍMANOVÁ, Radka.** *Soubory autorit a internet.* Seminář Automatizace knihovnických procesů. Liberec, 4. 5. 2005.
- SMETANOVÁ, Dana.** *Elektronické informační zdroje.* Seminář Elektronické služby knihoven prakticky. Praha, STK, říjen 2005.
- SMETANOVÁ, Dana.** *Elektronické informační zdroje v Katalogu STM.* Seminář Dostupnost elektronických informačních zdrojů v knihovnách ČR. Praha, Městská knihovna Praha, 9. 3. 2005.
- SMETANOVÁ, Dana.** *Elektronické zdroje.* Seminář Elektronické služby knihoven. Hradec Králové, SVK, 18.5.2005.

publikační a přednášková
činnost

- SMETANOVÁ, Dana.** *Meziknihovní služby.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2004/2005. Praha, STK, březen 2005.
- SMETANOVÁ, Dana.** *MVS z licencovaných zdrojů prostřednictvím VPK.* Setkání účastníků konsorcia Elsevier. Praha, ÚISK, 20. 4. 2005.
- SMETANOVÁ, Dana.** *Referenční služby.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2004/2005. Praha, STK, květen 2005.
- SMETANOVÁ, Dana.** *Rešeršní služby.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2004/2005. Praha, STK, květen 2005.
- SVOBODA, Martin.** *Konsorcium Elsevier Science.* Setkání účastníků konsorcia Elsevier. Praha, ÚISK, 20. 4. 2005.
- SVOBODA, Martin.** *New media – hrozba nebo výzva pro knihovny?* Seminář Automatizace knihovnických procesů. Liberec, 3.–4. 5. 2005.
- SVOBODA, Martin.** *Paměťové instituce a duševní vlastnictví.* Konference muzejních knihoven. Brno, 6. 9. 2005.
- SVOBODA, Martin.** *Projekt NTK.* Seminář pro pracovníky budoucí NTK. Praha, STK, 10. 10. 2005.
- SVOBODA, Martin.** *Šedá literatura v ČR.* Seminář Šedá literatura. Praha, STK, 28. 6. 2005.
- SVOBODA, Martin.** *The Development of Czech Libraries 1989–2004.* Letní škola pro americké knihovníky. Praha, ÚISK, 13. 6. 2005.
- SVOBODA, Martin.** *Vytvoříme národní systém [šedé] literatury?!* CPVŠK 2005. Praha, ČZU, 10. 11. 2005.
- ŠMILAUER, Bohdan.** *VKP – Document Delivery.* Seminář CASLIN 2005. Lednice, 19.–23. 6. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Akvizice a evidence elektronických zdrojů.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 24. 11. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Akvizice a evidence knih.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 10. 11. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Akvizice a evidence periodik.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 10. 11. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *ES UTL kolekce – podmínky, platby.* Setkání členů konsorcia Elsevier Science. Praha, Jinonice, 20. 4. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Charakteristika knihovny – dekompozice knihovního systému.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 3. 11. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Informační prameny.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 3. 11. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *„Konsorcia“ v ČR.* Seminář Dostupnost elektronických informačních zdrojů v knihovnách ČR. Praha, Městská knihovna Praha, 9. 3. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Organizace informačních fondů.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 24. 11. 2005.
- ŽIŽKOVÁ, Štěpánka.** *Vydavatelská úprava české knihy.* Rekvalifikační knihovnický kurz Státní technické knihovny 2005/2006. Praha, STK, 3. 11. 2005.

PŘEHLED ÚTVARŮ STK K 31. 12. 2005

1 ředitel STK

- 11 sekretariát
- 12 oddělení knihovního systému a informačních technologií
- 13 oddělení revize knihovních fondů

2 statutární náměstek ředitele a vedoucí odboru kooperace a koordinace

- 201 referát public relations
- 202 školicí středisko
- 21 oddělení bibliografických systémů

3 odbor knihovních a informačních fondů

- 301 referát historického fondu
- 302 referát PSH
- 303 referát obsahové prověrky fondů
- 31 oddělení akvizice
- 32 oddělení katalogizace a katalogů
 - 321 referát katalogizace a katalogů knih
 - 322 referát katalogizace a katalogů časopisů
 - 323 referát správy autorit a věcného popisu

4 odbor služeb, správy a ochrany fondů

- 41 oddělení základních služeb
- 42 oddělení referenčních a mezinárodních meziknihovních služeb
 - 421 referenční středisko
 - 422 referát mezinárodních meziknihovních služeb
- 43 oddělení meziknihovních služeb
- 44 oddělení správy fondů
- 45 oddělení ochrany fondů

6 odbor ekonomického náměstka

- 601 referát investic a energetiky
- 61 oddělení personální
- 62 oddělení účtárny
- 63 oddělení technické a správní

JMENNÝ SEZNAM PRACOVNÍKŮ

Marie Adamová
Růžena Altmanová
Alena Balounová
Ing. Jaroslav Baštář
PhDr. Jan Bayer, CSc.
Helena Bednářová
Zdenka Bílá
Marie Bílková
Anna Bittnerová
Pavel Brhel
Ing. Jozef Bukový
Jitka Cacková
Ing. Miloslava Čelková
Marcela Červenková
Štefania Čiháková
Mgr. Jiří Čmelík
Eva Dudeková
Alena Dvořáková
Eva Dvořáková
Bc. Jan Emmer
Jarmila Erbenová
Ing. Zdenka Fontánová
Bc. Bohdana Frantíková
Eva Fröhlichová
Blanka Gerlachová
Hana Grolichová
Miroslava Grycová
Eva Halamová
Iva Halušková
Mgr. Jiřina Haningerová
Mgr. Jan Hasala
PhDr. Ivan Hauzner
Mgr. Václav Heicl
Věra Hejmová

Mgr. Lucie Hejná
Anna Holečková
PhDr. Stanislav Hošťálek
Věra Hrabovská
Jarmila Hrachová
Ludmila Hráská
Mgr. Jan Hrbatík
Eva Hrdinová
Hana Hrnčířová
Kateřina Hříbalová
Eva Chlumská
František Chlumský
Jiřina Chroustovská
Irena Chvátlová
Božena Janečková
Jana Janečková
Václav Jansa
Pavla Jará
PhDr. Eva Jeřábková
PhDr. Jaroslava Jílková
Bc. Lenka Junková
Andrea Juraševská
Lukáš Kalivoda
Mgr. Pavel Kasík
Richard Kaška
Ondřej Kašpar
Ing. Iva Kejkulová
Ivanka Kinzlerová
Olga Klimánková
PhDr. Zdenka Kloučková
Zdenka Koberová
Mgr. Šárka Kohoutová
Mgr. Mária Kolářová
Jan Kolátor

Karel Kořínek
Markéta Kosinová
PhDr. Darina Kožuchová
Jaroslava Krákorová
Ing. Eva Králíková
Olga Krausová
Ing. Štefan Krč
Růžena Krejčová
Lucie Kumherová
Tereza Kuncová
Olga Kutilová
Jarmila Liprtová
Ing. Jiří Luhan
RNDr. Stanislav Luňák, CSc.
Linda Machalová
Mgr. Markéta Máliková
Miroslava Malotová
Ing. Jitka Marhoulová
Ivan Marinák
Ivana Marináková
Věra Marináková
Ivona Matějovská
Lukáš Mázl
Mgr. Ivana Medková
Jitka Měkotová, prom.fil.
Ing. Petr Michalec
Mgr. Pavel Mužík
Anna Myslivcová
Zdeňka Nekolná
Jiřina Nindlová
Iva Nová
Petr Novák
Petr Novák
Pavla Nováková
Mgr. Hana Novotná
Věra Novotná
Ing. Roman Ouzký
Marta Paďourová
PhDr. Anna Patočková
Mgr. Lenka Patoková
František Pavlíček
Milena Pavlová
Želmíra Petrová
Jana Picková
PhDr. Milada Pišková
Marie Plíšková

Alexandra Pochobradská
Mgr. Ludmila Primusová
Ing. Petra Procházková
Mgr. Olga Pruszková
Eva Psotová
Květoslava Pšeničková
Julie Pučová
Miroslav Ráž
Ing. Hana Reichlová
Mgr. Anna Reichová
PhDr. Miloslava Rupešová
Renáta Řeháková
Ing. Jiří Řezník
Markéta Říhová
Radka Římanová
Barbora Sadílková
Jana Savinova
Ing. Marie Sedláčková
Jakub Sháněl
RNDr., Ivo Sitenský, CSc.
Radka Sladká
Petr Slapnička
Ing. Dana Smetanová
Luděk Smutný
Helena Sobotková
Kristina Sommernitzová
PhDr. Eva Sošková
Eva Součková
Andrea Staňková
Jiřina Stránská
Jana Strouhalová
Mgr. Vlastimila Stříbrná
Jana Suchá
Ing. Martin Svoboda
Helena Šandová
Jana Šatopletová
Eva Šebková
Milada Šenkýřová
Mgr. Zdeňka Šírková
Ing. Bohdan Šmilauer
Jiří Šťastný
Hana Švejdová
Ivana Tichá
RNDr. Jaroslava Trčková
Mgr. Marie Trnková
Josef Václavek, prom. fyzik

jmenný seznam pracovníků

jmenný seznam pracovníků

Ing. Marie Vadlejchová
Renata Valníčková
PhDr. Petra Večeřová
Veronika Veselá
Ing. Jiří Vild
Libuše Vojtíšková

Mgr. Jana Vondráková
Hana Vyhlídková
Mgr. Marcela Zíková
Mgr. Jarmila Zilvarová
Mgr. Štěpánka Žižková

HLAVNÍ STATISTICKÉ UKAZATELE ČINNOSTI STK V ROCE 2005

statistiky

Název statistického ukazatele	2004	2005	05/04 v %
FONDY			
Stav primárních fondů k 31. 12.			
celkem	1 502 628	1 501 632	100%
základní fond	1 134 324	1 133 984	100%
speciální fond	91 390	90 716	99%
fond mikrografických médií	276 796	276 796	100%
fond elektronických dokumentů	118	136	115%
volně přístupno			
celkem	55 889	61 336	110%
Přírůstek primárních fondů			
celkem	11 841	14 681	124%
základní fond	7 952	8 048	101%
speciální fond	3 870	6 615	171%
fond mikrografických médií	0	0	
fond elektronických dokumentů	19	18	95%
Počet odebíraných titulů časopisů	1 786	1 524	85%
Úbytek primárních fondů			
celkem	2 638	15 677	594%
Počet záznamů v listkových katalogích	4 296 178	4 298 360	100%
Počet využívanýchází dat (kromě VPK a STM)	33	31	94%
vlastních	7	6	86%
na CD-ROM	12	9	75%
on-line na základě licence	14	16	114%
Počet záznamů uživatelskýchází vlastních vč. OPAC	618 366	644 298	104%
SLUŽBY			
Výpůjčky z fondů knihovny			
celkem	199 647	189 324	95%
ze základního fondu vč. prodloužení	163 637	165 664	101%
absenční osobní	146 469	135 371	92%
MS	12 821	12 415	97%
MMS	147	118	80%
prezenční protokolované	33 487	28 717	86%
ze speciálního fondu	36 010	23 660	66%
absenční osobní	199	328	165%
prezenční protokolované	35 773	23 466	66%
z archivu FL	25 932	13 903	54%
z fondu norem	6 633	7 057	106%
z fondu mikrografických médií	372	195	52%
výpůjčky elektronických dokumentů	112	144	129%
Výpůjčky z fondů zahraničních knihoven	6 779	7 799	115%
Reprografické služby			
Vyřízeno externích požadavků			
celkem	25 839	23 195	90%
Zhotoveno jednotek (vč. interních)			
celkem	193 092	219 956	114%
xerokopíí (stran)	142 662	162 931	114%
zvětšenin (kusů)	1 023	1 738	170%
kopíí (souborů/stran) doručených elektronicky	49 407	55 287	112%
VPK A PORTÁL STM			
Báze dat VPK	16 519	17 854	108%
Služby VPK prostřednictvím STK	21 486	29 196	136%
Katalog STM	25 191	32 960	131%
VZDĚLÁVÁNÍ			
Počet vzdělávacích akcí	58	70	121%
Počet účastníků celkem	785	1 253	160%
UŽIVATELÉ			
Počet fyzických a virtuálních uživatelů	11 468	10 457	91%
Počet návštěvníků knihovny za rok	789 577	869 092	110%
z toho virtuálních návštěvníků ¹	703 987	776 647	110%
ÚDAJE PRO STÁTNÍ STATISTIKU			
Na nákup literatury vynaloženo	v tis. Kč		
	51 993	53 589	103%
Počet míst ve studovnách	120	119	99%
Počet zpracovaných rešerší a bibliografií	14	7	50%
Počet vydaných publikací	3	5	167%
Přepočtený stav pracovníků knihovny	152,40	147,81	97%

¹ od roku 2005 číslo představuje počet navštívených WWW stránek STK; nezahrnuje však údaje o využívání katalogu knih a katalogu časopisů; navíc údaje za červen a červenec 2005 nejsou k dispozici z důvodu havárie diskového pole WWW serveru

STATISTIKA ČINNOSTI STK V ROCE 2005

A. FONDY

1. Stav, přírůstek a úbytek primárních fondů (knihovních jednotek/svazků)

Číslo	Údaj	Stav 2004	Přírůstek 2004	Přírůstek 2005	Přírůstek 05/04 v %	Úbytek 2004	Úbytek 2005	Úbytek 05/04 v %	Stav 2005	Stav 05/04 v %
1	Stav primárních fondů celkem	1 502 628	11 841	14 681	124,0 %	2 638	15 677	594,3 %	1 501 632	99,9 %
1.1	základní fond	1 134 324	7 952	8 048	101,2 %	2 638	8 388	318,0 %	1 133 984	100,0 %
1.1.1	knihy a seriály	738 775	3 355	2 910	86,7 %	2 638	8 373	317,4 %	733 312	99,3 %
1.1.2	vázané časopisy ²	395 549	4 597	5 138	111,8 %		15		400 672	101,3 %
1.2	speciální fond	91 390	3 870	6 615	170,9 %	0	7 289		90 716	99,3 %
1.2.1	adresáře a veletržní katalogy	1 158	63	25	39,7 %	0			1 183	102,2 %
1.2.2	disertace	4 705	1 184	1 167	98,6 %	0			5 872	124,8 %
1.2.3	výzkumné zprávy	480	75	34	45,3 %	0			514	107,1 %
1.2.4	normy	46 591	1 842	4 989	270,8 %				51 580	110,7 %
1.2.5	ostatní (FIZ)	38 456	706	400	56,7 %	0	7 289		31 567	82,1 %
1.3	fond mikrografických médií	276 796	0	0		0			276 796	100,0 %
1.4	elektronické dokumenty¹	118	19	18	94,7 %				136	115,3 %

¹ Počet jednotek svázaných v daném roce. Přírůstek za rok 2004 byl ve statistice za rok 2004 omylem vynechán a doplněn zpětně.

² zahrnuje pouze samostatné elektronické dokumenty, nejsou započteny databáze na CD-ROM v síti STK

2. Fond přístupný ve studovnách

Číslo	Údaj	Stav 2004	Přírůstek 2005	Úbytek 2005 (přemístěno)	Stav 2005
2.	Přístupný fond celkem	55 889	6 113	666	61 336
2.1	knihy	3 744	153	97	3 800
2.2	tituly časopisů	1 997	29	119	1 907
2.2.1	firemních	301	14	17	298
2.3	speciální fond	47 933	5 037	279	52 691
2.3.1	adresáře a veletržní katalogy	770	26	255	541
2.3.2	normy	46 591	4 989	0	51 580
2.3.3	ostatní	572	22	24	570
2.4	elektronické dokumenty	2 215	894	171	2 938
2.4.1	primární	293	0	171	122
2.4.2	sekundární (referenční)	18	0	0	18
2.4.3	přílohy (CD-ROM)	1 904	894	0	2 798

3. Skladba přírůstku knih, seriálů a firemní literatury

statistiky

3.1 Základní fond - knihy a seriály

Číslo	Údaj	Nákup	Dar	Náhrady	Celkem	%
3.1	Knihy a seriály	2 571	311	28	2 910	100,0 %
3.1.1	domácí	1 620	211	28	1 859	63,9 %
3.1.2	zahraničí	951	100	0	1 051	36,1 %

3.2 Speciální fond

Číslo	Údaj	Nákup	Dar	Celkem	%
3.2	Speciální fond	5 008	1 207	6 215	100,0 %
3.2.1	Adresáře a veletrž. katalogy	19	6	25	100,0 %
3.2.1.1	domácí	3	6	9	36,0 %
3.2.2.2	zahraniční	16	0	16	64,0 %
3.2.3	disertace domácí	0	1 167	1 167	100,0 %
3.2.4	výzkumné zprávy	0	34	34	100,0 %
3.2.4.1	domácí		34	34	100,0 %
3.2.4.2	zahraniční		0	0	0,0 %
3.2.5	normy	4 989	0	4 989	100,0 %

4. Skladba přírůstku časopisů

4.1 Odebírané časopisy

Číslo	Údaj	2001	2002	2003	2004	2005	02/01 v %	03/02 v %	04/03 v %	05/04 v %
4.1	Počet titulů celkem	1 863	1 913	1 809	1 786	1 524	102,7 %	94,6 %	98,7 %	85,3 %
4.1.1	základní fond	1 863	1 913	1 809	1 786	1 524	102,7 %	94,6 %	98,7 %	85,3 %
4.1.2	z toho firemní časopisy	229	239	257	253	255	104,4 %	107,5 %	98,4 %	100,8 %

4.2 Skladba odebíraných titulů podle původu a způsobu nabytí

Číslo	Údaj	Nákup	Nákup i dar	Dar vč. vyžádaného	Celkem	%
4.2	Tituly časopisů celkem	1 447	11	331	1 789	100,0 %
4.2.1	domácí	281	9	85	375	21,0 %
4.2.2	zahraničí	1 166	2	246	1 414	79,0 %

statistiky

5. Tvorba katalogů**Zpracování fondu**

Číslo	Údaj	2001	2002	2003	2004	2005	02/01 v %	03/02 v %	04/03 v %	05/04 v %
5.1	Věcné zpracování									
5.1.1	knih	2 345	2 759	2 881	2 227	2 963	117,7%	104,4%	77,3%	133,0%
5.1.2	časopisů	94	192	118	51	54	204,3%	61,5%	43,2%	105,9%
5.1.3	disertací	700	1 241	790	1 184	1 124	177,3%	63,7%	149,9%	94,9%
5.1.4	výzkumných zpráv	126	163	55	75	37	129,4%	33,7%	136,4%	49,3%
5.1.5	FL (tituly)	814	970	630	656	426	119,2%	64,9%	104,1%	64,9%
5.1.6	mikrografických médií	2	0	0	13	0	0,0%			0,0%
5.1.7	elektronických médií	26	13	0	19	18	50,0%	0,0%		94,7%
5.1.8	retrospektivní zpracování					1 969				
5.2	Jmenné zpracování									
5.2.1	knih	2 765	2 331	2 765	2 321	2 748	84,3%	118,6%	83,9%	118,4%
5.2.2	časopisů	4 919	5 462	5 020	4 597	76	111,0%	91,9%	91,6%	1,7%
5.2.3	disertací	700	1 241	863	1 184	1 681	177,3%	69,5%	137,2%	142,0%
5.2.4	výzkumných zpráv	126	163	55	75	38	129,4%	33,7%	136,4%	50,7%
5.2.5	FL (tituly)	813	970	680	713	889	119,3%	70,1%	104,9%	124,7%
5.2.6	mikrografických médií	2	0	0	13	0	0,0%			0,0%
5.2.7	elektronických médií	26	13	0	19	18	50,0%	0,0%		94,7%
5.3	Retrokonverze záznamů									
5.3.1	knih ¹	230 535	223 537	166 622	112 557	0	97,0%	74,5%	67,6%	0,0%
5.3.2	časopisů	0	15097	5741	0	0		38,0%	0,0%	
5.4	Revize záznamů elektronických katalogů									
5.4.1	zrevidováno záznamů					29 764				
5.4.2	katalog knih					28 993				
5.4.3	katalog časopisů					771				

¹ Retrokonverze katalogu knih byla v r. 2004 ukončena**5.5 Lístkové katalogy (počet záznamů)**

Číslo	Údaj	Stav 2004	Přírůstek 2005	Stav 2005
5.5	Lístkové katalogy celkem	4 296 178	2 182	4 298 360
5.5.1	Služební katalogy a seznamy celkem	2 075 613	360	2 075 973
5.5.1.1	generální katalog knih ¹	826 521		826 521
5.5.1.2	generální katalog časopisů	458 202	360	458 562
5.5.1.3	přírůstkový seznam knih ²	219 982		219 982
5.5.1.4	přírůstkový seznam časopisů ²	131 580		131 580
5.5.1.5	místní seznam knih ²	209 237		209 237
5.5.1.6	místní seznam časopisů ²	230 091		230 091
5.5.2	Čtenářské katalogy celkem³	2 220 565	1 822	2 222 387
5.5.2.1	jmenný	809 344	0	809 344
5.5.2.2	předmětový	462 289	0	462 289
5.5.2.3	systematický	718 084	0	718 084
5.5.2.4	časopisů názvový	202 388	1 822	204 210
5.5.2.5	časopisů systematický	28 460	0	28 460
5.5.2.6	katalog novinek časopisů	24 160	36	24 196

¹ Lístkový GK knih není doplňován novými přírůstky od r. 2003² Lístkové přírůstkové a místní seznamy nejsou doplňovány³ Lístkové čtenářské katalogy knih se nedoplňují novými přírůstky od r. 1999

5.5.3 Údržba lístkových katalogů

statistiky

Číslo	Údaj	2004	2005
5.5.3.1	Zrevidováno záznamů	4 931	43 708
5.5.3.2	Doplněno záznamů	3 433	1 858
5.5.3.3	Vyřazeno záznamů	12 121	7 060

6. Obsahová prověrka a generální inventární revize fondů

6.1 Obsahová prověrka

Číslo	V rámci obsahové prověrky bylo	prověřeno	vyřazeno knih. jedn.
6.1	celkem	8 615	9 144
6.1.1	z toho základní fond	8 570	9 144
6.1.2	firemní literatura	45	

6.2 Generální inventární revize

Číslo	Fyzicky bylo zrevidováno	knih. jedn.
6.2	Revize dle zákona 257/2001 Sb. - zákl. fond	78 735

7. Báze dat

7.1 Báze dat pro uživatele¹

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		stav 2004	změny 2005	stav 2005
7.1.1	BD STK přístupné službami internetu	618 366	25 932	644 298
7.1.1.1	OPAC knih	532 552	10 487	543 039
7.1.1.2	OPAC časopisů	18 877	-423	18 454
7.1.1.3	Báze šedé literatury ²	5 531	415	5 946
7.1.1.4	Firemní literatura ³	38 637	0	38 637
7.1.1.5	Česká národní databáze ISSN	7 468	550	8 018
7.1.1.6	Normy ČSN ⁴	15 301	14 903	30 204
		Početází		
7.1.2	BD získávané	30	-1	29
7.1.2.1	Báze dat na CD-ROM	12	-3	9
7.1.2.1.1	z toho zpřístupněné v UltraNetu	12	-3	9
7.1.2.2	Báze dat on-line na základě licence	14	2	16
	z toho na základě licence			
7.1.2.2.1	STK	3	0	3
7.1.2.2.2	STK jako garanta konsorcia	4	0	4
7.1.2.2.3	STK jako člena konsorcia	7	2	9
7.1.3	Báze dat on-line volně přístupné	4		4

¹ Báze VPK a STM viz část C

² Báze šedé literatury se od r. 2005 nedoplňuje, záznamy jsou přístupné v OPAC knih

³ Uzavřená databáze firemní literatury z let 1995-1999

⁴ ČSN, které jsou ve fondu STK (1990-2003)

statistiky

7.2 Báze dat pro služební potřebu

Číslo	Údaj	Počet záznamů		
		stav 2004	změny 2005	stav 2005
7.2	Celkem	1 625 868	223 114	1 848 982
7.2.1	BD katalog (knihy, speciální fondy)	826 597	99 196	925 793
7.2.2	BD časopisů	4 067	14 387	18 454
7.2.3	Evidence uživatelů	55 602	2 339	57 941
7.2.4	Historický fond	23 052	-6	23 046
7.2.5	Evidence čár. kódů knihoven	1 828	154	1 982
7.2.6	Bibliografie literatury o STK	595	80	675
7.2.7	BD ČNS ISSN	7 468	550	8 018
7.2.8	SIGLE¹	5 531	415	5 946
7.2.9	BD ANAL (článeková bibliografie)	31 172	4 300	35 472
7.2.10	AVS	669 956	101 699	771 655

¹ V souvislosti s ukončením EAGLE byla databáze SIGLE uzavřena v 1. pol. 2005**7.3 Báze dat interní**

Číslo	Název
7.3	Báze dat interní
7.3.1	Evidence ČSN
7.3.2	Firemní literatura
7.3.3	Current contents
7.3.4	Evidence mikrofiší
7.3.5	Evidence požadavků na výpůjčky periodik
7.3.6	Bibliografie literatury o STK
7.3.7	Výzkumné zprávy STK

7.4 Hospodářsko-správní báze dat pro služební potřebu

Číslo	Název
7.4	Hospodářsko-správní báze dat
7.4.1	Personalistika Elanor Global
7.4.2	Mzdy Elanor Global
7.4.3	Účetnictví iFIS
7.4.4	Majetek iFIS
7.4.5	Rozpočty iFIS
7.4.6	Finance iFIS
7.4.7	Evidence komponent výpočetní techniky

B. SLUŽBY

1. Výpůjčky

1.1 Celkový počet výpůjček včetně interních (bez reprografických služeb)

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
1.1	Počet výpůjček celkem¹	199 647	189 324	94,8%
1.1.1	základní fond	163 637	165 664	101,2%
1.1.2	speciální fond	36 010	23 660	65,7%
1.1.2.1	FL²	25 932	13 903	53,6%
1.1.2.2	normy	6 633	7 057	106,4%
1.1.2.3	mikromédia	372	195	52,4%
1.1.2.4	elektronické dokumenty³	112	144	128,6%
1.1.2.5	sbírka zákonů	2961	2 361	79,7%

¹ neevidované výpůjčky neuvedeny

² výpůjčky z archivu FL

³ zahrnuje pouze výpůjčky samostatných elektronických dokumentů

1.2 Skladba výpůjček z fondů STK externím uživatelům (včetně reprografických služeb nahrazujících výpůjčku)

Číslo	Fond	Absenční výpůjčky							Prezenční výpůjčky		
		Osobní		MS, MMS		Celkem		05/04 v %	Protokolované ¹		
		2004	2005	2004	2005	2004	2005		2004	2005	05/04 v %
1.2	Celkem	146 668	135 699	798	622	147 466	136 321	92,4%	69 260	52 183	75,3%
1.2.1	ZF	146 469	135 371	798	622	147 267	135 993	92,3%	33 487	28 717	85,8%
1.2.2	SF	199	328	0	0	199	328	164,8%	35 773	23 466	65,6%

¹ Protokolované výpůjčky = výpůjčky ze skladu do studovny a výpůjčky v RS (normy, zákony a FL)

ZF - základní fond
SF - speciální fond

MS - meziknihovní služby
MMS - mezinárodní MS

1.3 Skladba výpůjček MS a MMS ze základního fondu STK jiným knihovnám

Číslo	Služba	Požadavky			Kladně vyřízeno						Celkem		% kladně vyřízených požadavků	
					výpůjčkou		kopíí							
							papírovou		elektronickou ¹					
		2004	2005	05/04	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	04 v %	05 v %
1.3	Celkem MS a MMS	14 246	13 600	95,5%	678	619	5 423	4 334	6 867	7 580	12 968	12 533	91,0%	92,2%
1.3.1	MS ZF	14 071	13 446	95,6%	663	607	5 392	4 331	6 766	7 477	12 821	12 415	91,1%	92,3%
1.3.2	MMS	175	154	88,0%	15	12	31	3	101	103	147	118	84,0%	76,6%

¹ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

statistiky

1.4 Výpůjčky ze zahraničních knihoven (MMS) zajištěné pro uživatele STK

Číslo	Služba	Požadavky			výpůjčkou		Kladně vyřízeno kopií				Celkem		% kladně vyřízených požadavků	
		2004	2005	05/04	2004	2005	papírovou		elektronickou ¹		2004	2005	04 v %	05 v %
							2004	2005	2004	2005				
1.4	Celkem	7 501	8 484	113,1%	1 679	1 776	1 008	546	4 092	5 477	6 779	7 799	90,4%	91,9%

¹ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky**1.5 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků ze zahraničí**

Pořadí	Název země	Počet výpůjček
1.	Německo	6157
2.	Švédsko	265
3.	Velká Británie	255
4.	Nizozemí	252
5.	Švýcarsko	159

1.6 Pořadí zemí podle počtu vyřízených požadavků vyžádaných z STK

Pořadí	Název země	Počet výpůjček
1.	SR	107
2.	Polsko	2
3.	Francie	2
4.	Argentina	2
5.	USA	2

2. Interní výpůjčky z fondu STK a další interní služby

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
2.1	Interní výpůjčky celkem	1 065	957	89,9%
2.1.1	krátkodobé	362	315	87,0%
2.1.2	dlouhodobé	85	73	85,9%
2.1.3	služební fond a spotřeba	324	313	96,6%
2.1.4	cirkulace časopisů	294	256	87,1%
2.2	Výpůjčky z jiných knihoven	119	131	110,1%

3. Provoz skladů

Číslo	Služba	Požadavky		Kladně vyřízeno		Pož./Kl. vyř. v %		Expedováno svazků	
		2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
3.	Celkem	82 722	74 474	80 823	72 572	97,7%	97,4%	87 854	79 080
3.1	z toho z depozitních skladů	13 975	13 504	12 859	12 032	92,0%	89,1%	17 009	17 059

4. Provoz reprografie

statistiky

4.1 Přehled požadavků na reprografické služby nahrazující výpůjčku¹⁾

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
4.1	Vyřízeno požadavků celkem	25 839	23 195	89,8%
4.1.1	ve studovnách	9 587	7 374	76,9%
4.1.2	v laboratoři	16 252	15 821	97,3%
4.1.2.1	poštou	4 767	3 795	79,6%
4.1.2.2	osobně	4 221	3 881	91,9%
4.1.2.3	prostřed. WWW	7 264	8 145	112,1%

¹⁾ Bez samoobslužné kopírky, která sleduje počet zhotovených kopií, ale neumožňuje sledovat počet požadavků

4.2 Výkon reprografické laboratoře (v kusech)

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
4.2	Celkem	123 236	114 877	93,2%
4.2.1	kopie papírové	72 806	57 852	79,5%
4.2.2	zvětšeniny	1 023	1 738	169,9%
4.2.3	kopie elektronické ¹⁾	49 407	55 287	111,9%

¹⁾ kopie pro osobní potřebu dodávané elektronicky

4.3 Výkon pohotovostních kopírek (v kusech)

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
4.3	Celkem kopírky	69 856	105 079	150,4%
4.3.1	všeobecná studovna	28 741	34 898	121,4%
4.3.2	referenční středisko	3 234	3 648	112,8%
4.3.3	hala služeb	4 558	3 415	74,9%
4.3.4	depozitní sklad	0	2 489	
4.3.5	služební	33 323	60 629	181,9%

5. Rešerše, písemné informace

5.1 Rešerše

Číslo	Druh	z WWW 2004	2005	05/04 v %
5.1	Celkem	14	7	50,0%

5.2 Písemné informace (individuální)

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
5.2	Poskytnuto písemných informací	14 463	7 206	49,8%
5.2.1	z toho e-mailem	7 933	6 572	82,8%

statistiky

6. Publikace (název publikace a měsíc vydání)

Výroční zpráva Státní technické knihovny 2004. červen 2005

Národní technická knihovna. Občasník o výstavbě Národní technické knihovny (NTK) v Praze 6-Dejvicích. červen 2005

Portál STM (Science, Technology, Medicine). aktualizace říjen 2005

Knihovna a architektura 2005 / Interiéry knihoven. prosinec 2005

7. Počet vzdělávacích akcí, školení a seminářů

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
7.1	Vzdělávací projekty celkem	21	25	119,0%
7.2	Vzdělávací akce celkem	58	70	120,7%
7.2.1	z toho interní	23	19	82,6%
7.2.2	pro odbornou veřejnost	35	51	145,7%
7.3	Počet hodin celkem	618	765,5	123,9%
7.4	Počet účastníků celkem	785	1 253	159,6%

**8. Počet registrovaných uživatelů
a počet registrovaných návštěvníků STK**

Číslo	Údaj	2004	2005	05/04 v %
8.1	Uživatelů registrováno celkem	56 143	57 838	103,0%
8.1.1	fyzičtí uživatelé	11 118	10 017	90,1%
8.1.1.1	instituce	39	49	125,6%
8.1.1.2	studenti	6 788	6 016	88,6%
8.1.1.3	cizinci	333	425	127,6%
8.1.1.4	ostatní	3 958	3 527	89,1%
8.1.2	registrovaní uživatelé poč. studovny	801	534	66,7%
8.1.3	virtuální uživatelé	350	440	125,7%
8.1.3.1	instituce	173	248	143,4%
8.1.3.2	jednotlivci	177	192	108,5%
8.2	Počet návštěvníků celkem	789 577	869 092	110,1%
8.2.1	fyzičtí návštěvníci	85 590	92 445	108,0%
8.2.1.1	všeobecné studovny	18 565	14 571	78,5%
8.2.1.2	referenčního střediska	4 326	3 886	89,8%
8.2.1.3	počítačové studovny	18 696	16 065	85,9%
8.2.2	virtuální návštěvníci ¹	703 987	776 647	110,3%

¹ Od roku 2005 číslo představuje počet navštívených WWW stránek STK; nezahrnuje však údaje o využívání katalogu knih a katalogu časopisů; navíc číslo nezahrnuje měsíce červen a červenec 2005 (údaje nejsou k dispozici z důvodu havárie diskového pole WWW serveru)

C. VIRTUÁLNÍ POLYTECHNICKÁ KNIHOVNA A PORTÁL STM

statistiky

1. Báze dat Virtuální polytechnické knihovny

Číslo	Údaj	Počet záznamů			
		Stav 2004	Změny 2005	Stav 2005	05/04 v %
1.	Báze dat Virtuální polytechnické knihovny	16 519	1 335	17 854	108,1%
1.1	souborný katalog VPK ¹	16 169	1 245	17 414	107,7%
1.2	báze dat majitelů uživatelských kont VPK	350	90	440	125,71%
1.2.1	z toho konta poskytovatelů služeb VPK	34	5	39	114,71%

¹ Uveden počet záznamů titulů časopisů. Po odstranění duplicit je počet nižší, v r. 2005 je to 14 761

2. Služby Virtuální polytechnické knihovny

Číslo	Údaj	2004		2005	05/04 v %
		2004	2005	2005	
2.	Služby Virtuální polytechnické knihovny	21 486	29 196	29 196	135,9%
2.1	požadavky na kopie celkem	14 542	21 336	21 336	146,7%
2.1.1	z toho vyřízené z fondu STK	7 564	8 153	8 153	107,8%
	z fondu jiné knihovny VPK	4 977	10 620	10 620	213,4%
	požadavky na MMS ¹	6 944	7 860	7 860	113,2%
	z toho vyřízené ²	5 899	6 513	6 513	110,4%

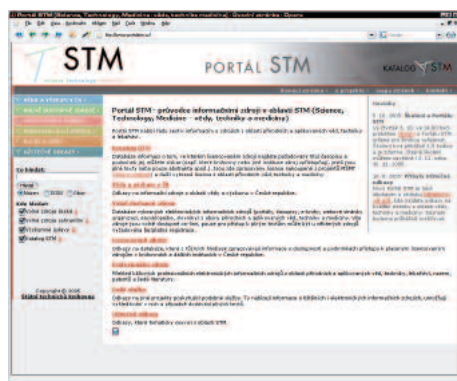
¹ mezinárodní meziknihovní služby

² vyřizuje pouze STK jako servisní centrum VPK

3. Báze vytvářené pro Portál STM (Science, Technology, Medicine)

Číslo	Údaj	Stav 2004	Změny 2005	Stav 2005	05/04 v %
		2004	2005	2005	
3.	Katalog STM	25 191	7 769	32 960	130,8%

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

nový design Portálu STM

oponentura projektu MSM 000010001
22. 3. 2005

rekonstrukce dvorní fasády duben 2005

rekonstrukce dvorní fasády duben 2005

projev ředitele Ing. Martina Svobody
k zaměstnancům STK ve všeobecné
studovně 2. 5. 2005

projev ředitele Ing. Martina Svobody
k zaměstnancům STK ve všeobecné
studovně 2. 5. 2005

obrazová příloha

rekvalifikační knihovnický kurz pořádaný
STK 5. 5. 2005

chladno v hale služeb způsobené výměnou
a opravou oken červen 2005

havárie stoupačky na hlavním schodišti
22. 8. 2005

konzultace architektů, projektantů
a investora NTK s významnými českými
architektury 12. 9. 2005

konzultace architektů, projektantů
a investora NTK s významnými českými
architektury 12. 9. 2005

Moderní informační a komunikační
technologie v knihovnictví 20. 9. 2005

Moderní informační a komunikační
technologie v knihovnictví 20. 9. 2005

rekvalifikační knihovnický kurz
22. 9. 2005

prezentace projektu NTK
zaměstnancům STK 10. 10. 2005

obrazová příloha

prezentace projektu NTK
zaměstnancům STK 10. 10. 2005

školení Mystery shopping 11. 10. 2005

prezentace projektu NTK na ČVUT
12. 10. 2005

Moderní informační a komunikační
technologie v knihovnictví 29. 11. 2005

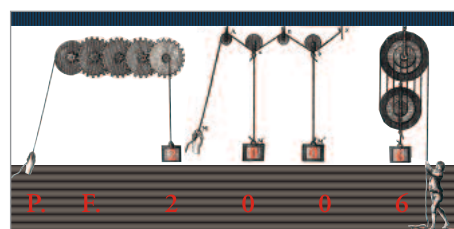
(před)vánoční koncert pro zaměstnance,
uživatele a přátele STK v Zrcadlové kapli
Klementina 22. 12. 2005

(před)vánoční koncert pro zaměstnance,
uživatele a přátele STK v Zrcadlové kapli
Klementina 22. 12. 2005

(před)vánoční koncert pro zaměstnance,
uživatele a přátele STK v Zrcadlové kapli
Klementina 22. 12. 2005

novoročenka STK pro rok 2006

ÚČELOVÁ PUBLIKACE
NEPRODEJNÉ

Výroční zpráva Státní technické knihovny 2005

Odpovědný redaktor PhDr. Miloslava Rupešová

Redakce Mgr. Lenka Laňková Ing. Roman Ouzký (statistiky)
PhDr. Jan Bayer, CSc. Ing. Martin Svoboda

Podklady PhDr. Jan Bayer, CSc. PhDr. Zdenka Kloučková
Mgr. Mária Kolářová PhDr. Darina Kožuchová PhDr. Miloslava Rupešová
Ing. Martin Svoboda Ing. Marie Vadlejchová Mgr. Štěpánka Žižková

Foto Lukáš Kalivoda Mgr. Lenka Patoková

© Státní technická knihovna 2006

Vydala Státní technická knihovna, Mariánské nám. 5, 110 00 Praha 1
Praha 2006